

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady

Tax policy in selected EU countries and its impact

Tereza Fryčová

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza FRYČOVÁ**
Osobní číslo: **K16B0243P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Zásady pro vypracování:

1. Vysvětlete základní pojmy daňové soustavy.
2. Charakterizujte daňovou soustavu ČR.
3. Charakterizujte daňovou soustavu Německa.
4. Porovnejte výpočet a výběr daní ČR a Německa.
5. Zhodnoťte daňové zatížení poplatníků ČR a Německa.

Rozsah grafických prací: **neuveđen**
Rozsah kvalifikační práce: **40 - 60**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-626-6.
- ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. Praha: Nakladatelství Leges, 2018. ISBN 978-80-7552-682-3.
- VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2018*. Praha: VOX, 2018. ISBN 978-80-87480-63-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **23. října 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. dubna 2019**

Doc. Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
děkanka

Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 10. 5. 2020

Podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Zdeňku Hruškovi, Ph.D. za odborný dohled, cenné rady a čas, který mi věnoval během zpracování mé práce.

OBSAH

Úvod.....	11
Cíle a metodika práce.....	12
1 Úvod do daňové problematiky	13
1.1 Historie daní.....	13
1.2 Definice daně.....	14
1.3 Funkce daní.....	14
1.3.1 Fiskální funkce	14
1.3.2 Alokační funkce	14
1.3.3 Redistribuční funkce	14
1.3.4 Stimulační funkce.....	15
1.3.5 Stabilizační funkce	15
1.4 Třídění daní	15
1.5 Daňová soustava	15
1.6 Daňová politika.....	16
1.6.1 Nástroje daňové politiky	16
1.7 Daňové náležitosti.....	17
1.7.1 Daňový subjekt.....	17
1.7.2 Předmět daně	17
1.7.3 Základ daně	17
1.7.4 Sazba daně.....	17
1.7.5 Zdaňovací období.....	18
2 Daňová soustava ČR	19
2.1 Přímé daně	20
2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	20
2.1.2 Daň z příjmů právnických osob	23
2.1.3 Daň z nemovitých věcí.....	24
2.1.4 Daň z nabytí nemovitých věcí.....	26
2.1.5 Daň silniční	26
2.2 Nepřímé daně.....	27
2.2.1 Daň z přidané hodnoty	27
2.2.2 Spotřební daně.....	30
2.2.3 Ekologické daně	31
2.2.4 Daň z hazardních her.....	31
2.3 Sociální pojištění.....	32

3	Daňová soustava Německa	34
3.1	Přímé daně	35
3.1.1	Daň z příjmů fyzických osob	35
3.1.2	Daň z příjmů právnických osob	37
3.1.3	Solidární daň (Solidární příplatek)	38
3.1.4	Živnostenská daň	38
3.1.5	Církevní daň	39
3.1.6	Daň dědická a darovací	40
3.1.7	Daň z nemovitosti	41
3.1.8	Daň z převodu nemovitosti	42
3.1.9	Daň z motorových vozidel	43
3.2	Nepřímé daně	44
3.2.1	Spotřební daň	44
3.2.2	Daň z přidané hodnoty	45
3.3	Sociální pojištění	46
4	Komparace daňových soustav České republiky a Německa	47
4.1	Struktura daňových příjmů ČR a Německa	47
4.2	Rozpočtové určení daní ČR a Německa	48
4.2.1	Rozpočtové určení ČR	48
4.2.2	Rozpočtové určení Německa	50
4.3	Porovnání důchodových daní	51
4.3.1	Daň z příjmů fyzických osob	51
4.3.2	Solidární daň (solidární příplatek)	55
4.3.3	Církevní daň	56
4.3.4	Daň z příjmů právnických osob	58
4.3.5	Živnostenská daň	59
4.4	Porovnání majetkových daní	60
4.4.1	Daň silniční	60
4.4.2	Daň z nemovitých věcí	60
4.4.3	Daň z nabytí nemovitých věcí	62
4.4.4	Daň dědická a darovací	63
4.5	Porovnání spotřebních daní	63
4.6	Daňové zatížení ČR a Německa	64
Závěr		68
Seznam použitých zdrojů		69

Seznam tabulek.....	74
Seznam obrázků	75
Seznam grafů	75
Seznam použitých zkratek a značek	77
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Daně jsou staré jako samotný stát avšak stále aktuální, jejich historie sahá až do období starověku. Už v této době lidé zjistili, jak jsou pro společnost nezbytné. Naplnění veřejných rozpočtů je nedílnou součástí systému, který zajišťuje fungování každého vyspělého státu. Daně tvoří největší část příjmů veřejných rozpočtů, které jsou použity např. na financování veřejných statků, služeb a poskytování transferů.

Každý stát má svůj specifický daňový systém. Tato práce se bude zabývat komparací dvou daňových systémů zemí Evropské unie (České republiky a Spolkové republiky Německo).

Práce je rozdělena na čtyři kapitoly. První kapitola nazvaná „Úvod do daňové problematiky“ vysvětluje pojem daň, historii a její funkce. Dále se tato kapitola věnuje daňové terminologii, která je použita v celé práci, a proto je důležité pochopit např. jaký je rozdíl mezi základem a předmětem daně.

Druhá a třetí kapitola charakterizuje daňový systém ČR a Německa. Tyto dvě kapitoly jsou důležité, neboť jsou základním materiálem, ze kterých autorka vychází při komparaci daňových systémů.

Čtvrtá a zároveň poslední kapitola se zabývá srovnáním daňových systémů ČR a Německa.

Cíle a metodika práce

Hlavním cílem bakalářské práce na téma „Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady“ je komparace daňových systémů vybraných zemí a zhodnocení daňového zatížení obyvatelstva. Tato práce nejdříve charakterizuje a poté porovnává daňovou soustavu České republiky a sousedního státu – Spolkové republiky Německo.

Srovnání bude zaměřeno především na rozdíly vycházející z právních norem, stanovení daňové povinnosti u vybraných daní a daňového zatížení obyvatel ČR a Německa. Způsob výpočtu daňové povinnosti bude znázorněn na modelových příkladech, které jsou řešeny podle platných právních předpisů dané země.

Dalším cílem bakalářská práce je zodpovědět následující otázky:

- Jak se liší daňový mix ČR a Německa?
- Odvede na mzdových nákladech více český nebo německý zaměstnanec?
- Jak vysoké bylo v roce 2018 daňové zatížení ČR a Německa?

Při zpracování bakalářské práce jsou jako zdroje informací použity tištěné knihy, elektronické zdroje, právní předpisy vybraných zemí a OECD (The Organisation for Economic Co-Operation and Development) statistiky. Data získaná ze statistik a výpočtů budou zpracovány do grafů, tabulek a dále analyzovány. Další metody, které budou použity při zpracování práce, jsou následující: literární rešerše, deskripce a komparace. V závěru bude provedena syntéza informací z celé práce.

1 Úvod do daňové problematiky

1.1 Historie daní

Již **ve starověku** si lidé začali uvědomovat důležitou úlohu daní. V této době daně netvořily hlavní příjem státu, tím byly válečné kořisti a jiné nedaňové příjmy. Daně se vybíraly v naturálních jednotkách příležitostně a záměrně na financování určitých potřeb. (Peková 2005)

V raném středověku byly daně stále nepravidelným příjmem, vybíraly se především na financování válečných tažení nebo na financování obrany území. **V období pozdního středověku** se daně staly stálým příjmem pokladny panovníka. Nepřímé spotřební daně neboli akcízy spravoval a vybíral panovník, kdežto výnos z přímých daní patřil šlechtě, která tyto daně spravovala a vybírala. Mezi první daně, které byly ve středověku vybírány, patří: domény, regály, kontribuce a akcízy. (Peková 2005; Široký 2016)

V období novověku dochází k rozvoji daňové teorie, o kterou se nejvíce zasloužil Adam Smith. Daním není přisuzována pouze fiskální funkce. Adam Smith rozpracoval požadavky, které by měly daně splňovat tzv. čtyři Smithovy kánony (daňová spravedlnost, určitost zdanění, pohodlnost a efektivnost). (Peková 2005)

V 19. století se na rozvoji daňové teorie podílel např. John Stuart Mill, který uznával princip rovné oběti (všichni občané mají odvést stejně, i když nemají stejné příjmy). (Peková 2005)

Ve 20. století keynesiánci stále pokračují v rozvoji daňové teorie. Podrobněji se zabývají stabilizační funkcí v kontextu se státními zásahy do ekonomiky. Po první světové válce se většina států snaží získat finanční prostředky na obnovu ekonomiky, a proto dochází ke zvýšení daní. Během druhé světové války neustále roste daňové zatížení obyvatelstva kvůli výrobě zbraní. Po druhé světové válce je poprvé použita daň z přidané hodnoty. V tomto století také dochází k prohlubování koordinace a harmonizace mezi státy Evropského hospodářského společenství. (Kubátová 2005; Peková 2005; Široký 2016)

Ve 21. století je hlavním tématem diskuze podíl přímých a nepřímých daních na celkových daňových výnosech, zvyšuje se podíl nepřímých daní. Dále dochází k nadnárodní daňové spolupráci, jejímž záměrem je snížit daňové úniky a usnadnit mezinárodní pohyb kapitálu. (Široký 2016)

1.2 Definice daně

V řadě vyspělých zemí tvoří daňové příjmy největší část veřejných příjmů. Daň je platba do veřejných rozpočtů, která se neustále **opakuje**. Placení daní je ze zákona **povinné**, jedná se o **nenávratnou a neekvivalentní** platbu, z toho vyplývá, že poplatník po zaplacení daně neobdrží žádnou protihodnotu. Poslední vlastností daně je její **neúčelnost**, což znamená, že výnos z daně není na financování konkrétního výdaje. (Buchta 2016; Peková 2011)

1.3 Funkce daní

Každý stát potřebuje ke svému fungování určité finanční prostředky, a proto je důležité, pomocí fiskální funkce zajistit potřebné příjmy do veřejných rozpočtů. (Široký 2016) Moderní daně však plní i celou řadu jiných funkcí, které jsou stejně důležité. Vančurová, Láchová (2018) uvádí následující funkce:

- fiskální
- alokační
- redistribuční
- stimulační
- stabilizační

1.3.1 Fiskální funkce

Základní a historicky nejstarší funkcí daní je funkce fiskální. Jejím úkolem je naplnit veřejné rozpočty, tak aby se z nich mohly financovat veřejné statky. (Vančurová, Láchová 2018)

1.3.2 Alokační funkce

Cílem alokační funkce je zmírnit selhání efektivnosti tržních mechanismů tím, že umožní získat dostatečné množství peněžních prostředků na financování veřejných statků. (Hejduková 2015)

1.3.3 Redistribuční funkce

Redistribuční funkcí se neoklasikové začali zabývat v poslední třetině 19. století. Tato funkce má zmírnit rozdíly v důchodech jednotlivých subjektů tím, že přerozdělí důchody směrem od bohatších subjektů k chudším pomocí transferových plateb. (Vančurová, Láchová 2018)

1.3.4 Stimulační funkce

Daně jsou jednotlivými subjekty vnímány negativně. Některé subjekty se snaží částečně vyhybat daňové povinnosti, a proto se stát snaží jednotlivým subjektům poskytnout určité výhody ve formě daňových úspor např. snížení základu daně z příjmů o ztrátu z minulých let nebo „daňové prázdniny“. Existuje i negativní stimulace např. vyšší zdanění u alkoholických nápojů a cigaret. Stát se snaží snížit jejich prodej kvůli škodlivosti na zdraví. (Vančurová, Láchová 2018)

1.3.5 Stabilizační funkce

„Stabilizační funkce veřejných financí znamená zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti, cenové stability a ekonomického růstu.“ (Široký 2016, s. 20)

1.4 Třídění daní

Daně lze klasifikovat z různých hledisek. Nejzákladnější členění je **dle vazby na důchod** poplatníka na daně přímé a nepřímé. Přímé daně platí poplatník ze svého příjmu a nelze převést daňovou povinnost na jiný subjekt. Typické přímé daně jsou důchodové a majetkové. Daně nepřímé jsou zahrnuty v ceně zboží. Jedná se o daně ze spotřeby, daň z přidané hodnoty. U nepřímých daní vystupují dva subjekty – plátec, který daň odvádí a poplatník, kterého daň zatěžuje. (Kubátová 2010)

Další třídění je **podle předmětu**, na nějž je daň uvalena, které lze rozdělit na daně důchodové, majetkové a spotřební. Daně důchodové zdaňují různé druhy příjmů poplatníka např. mzdu, zisk, úrok apod. Daně majetkové zdaňují majetek movitý a nemovitý, spotřební daně jsou uvaleny na spotřebu zboží a služeb. (Kubátová 2010; Peková 2011)

Poslední členění, které Peková (2011) uvádí, je z hlediska **rozpočtového určení daní**, tj. podle rozpočtu, do kterého daně plynou. Podle tohoto členění lze daně klasifikovat na daně sdílené a svěřené, výnos daně svěřené plyne pouze do jednoho určitého rozpočtu. Daně sdílené plynou do několika rozpočtů, např. do rozpočtů obcí, krajů, státního rozpočtu apod.

1.5 Daňová soustava

Daňovou soustavu lze chápat jako přehled všech daní, které jsou na území jednoho státu vybírány v určitém časovém období. (Vondráčková 2016)

Na kvalitní daňovou soustavu je dle ekonomické teorie kladena celá řada požadavků. Daňová soustava by měla být **jednoduchá a jednoznačná**, aby poplatník předem znal své daňové povinnosti a nedocházelo k neuvědomělým daňovým únikům. Mezi další požadavky patří **stabilita a pružnost**, z toho vyplývá, že daňová soustava musí být schopná dostatečně rychle reagovat na měnící se požadavky společnosti i na stav ekonomiky. Dále musí být **spravedlivá a efektivní**, tzn. daňová soustava by neměla negativně ovlivnit poplatníky, aby zdanění nezabránilo vzniku nových investičních projektů apod. (Klimešová 2014; Vančurová, Láchová 2018)

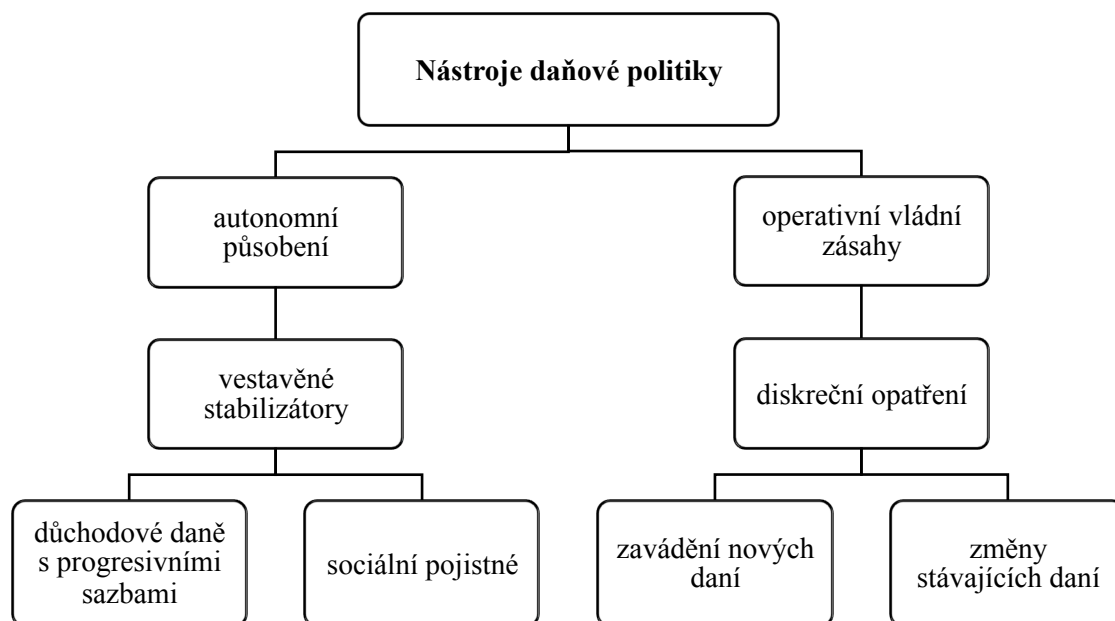
1.6 Daňová politika

„Daňovou politiku lze charakterizovat jako praktické využívání daňových nástrojů k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti.“ (Široký 2016, s. 21)

1.6.1 Nástroje daňové politiky

Třídění nástrojů daňové politiky je znázorněno na níže uvedeném schématu.

Obr. 1: Rozdělení nástrojů daňové politiky

Zdroj: Široký (2003, s. 11)

Mezi nejčastější **vestavěný (automatický) stabilizátor** ekonomiky patří progresivní sazba daně z příjmů. V období konjunktury mají poplatníci vyšší příjmy, díky nimž se dostávají do pásem vyšších daňových sazeb, tudíž se podíl jejich zdaněného příjmu zvyšuje. Důsledek toho je, že poptávka soukromého sektoru roste pomalejším tempem než ekonomický produkt. V období recese dochází k opačnému jevu. Podíl zdaněného

příjmu klesá, a tím je zamezeno úbytku poptávky a následně i poklesu ekonomického produktu. (Široký 2016)

Diskreční daňová opatření jsou změny, které provádí v daňovém systému vláda prostřednictvím rozhodnutí. Tyto opatření jsou nezávislé na hospodářských cyklech, jejich nevýhodou je informační a realizační zpoždění. (Široký 2016)

1.7 Daňové náležitosti

Zákon u každé daně vymezuje základní **konstrukční prvky daně**, které stanoví daňovou povinnost, podmínky vzniku, podmínky trvání a zániku a další náležitosti. Mezi **klíčové daňové náležitosti** lze zařadit daňový subjekt, předmět daně, základ daně, sazba daně a zdaňovací období. (Hejduková 2015)

1.7.1 Daňový subjekt

Daňové subjekty lze rozdělit na subjekty závazné a oprávněné. Mezi **závazné subjekty** patří plátce a poplatník. Plátce daně je osoba, která má dle zákona povinnost daň za poplatníka vypočítat, vybrat a odvést správci daně. Poplatník daně je osoba, jehož majetek nebo důchod daň zatěžuje. U nepřímých daní je poplatník a plátce jiná osoba, zatímco u daní přímých je to stejná osoba. **Oprávněné subjekty** jsou správci daně, kteří vybírají a dohlíží na daňovou povinnost poplatníků. Správci daně mohou při nedodržení daňového řádu udělit pokutu. Typickými správci daně jsou finanční úřady, celní úřady nebo obecní úřady. (Hejduková 2015; Vančurová, Láchová 2018)

1.7.2 Předmět daně

Předmět daně lze chápat jako objekt, který podléhá zdanění. Předmětem zdanění může být důchod, majetek či spotřeba zboží nebo služeb. (Buchta 2016, Peková 2011)

1.7.3 Základ daně

Základ daně lze definovat jako vyjádřený předmět v měřitelných jednotkách např. peněžních jednotkách nebo fyzikálních jednotkách. (Peková 2011)

1.7.4 Sazba daně

„Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví základní částka daně.“ (Vančurová, Láchová 2018, s. 24)

Sazbu daně lze rozdělit dle vztahu k velikosti základu daně na pevnou a relativní. **Pevná sazba** je stanovena ze základu daně, který je uveden ve fyzických jednotkách. **Relativní**

sazba daně se vypočítá z hodnotového základu daně (ze základu daně, který je vyjádřen v Kč). (Vančurová, Láchová 2018)

Existuje několik typů relativní sazby daně:

- a) Lineární (proporcionální) – s růstem daňového základu zůstává sazba neměnná
- b) Progresivní – s růstem daňového základu roste i sazba daně
(Hamerníková 2017)

1.7.5 Zdaňovací období

Zdaňovací období lze definovat jako časový úsek, za který se daň vypočítá a odvede. Většinou zdaňovací období bývá jeden kalendářní rok, u některých daní je tento interval kratší např. u daně z přidané hodnoty je zdaňovací období měsíc. (Peková 2011; Vančurová, Láchová 2018)

2 Daňová soustava ČR

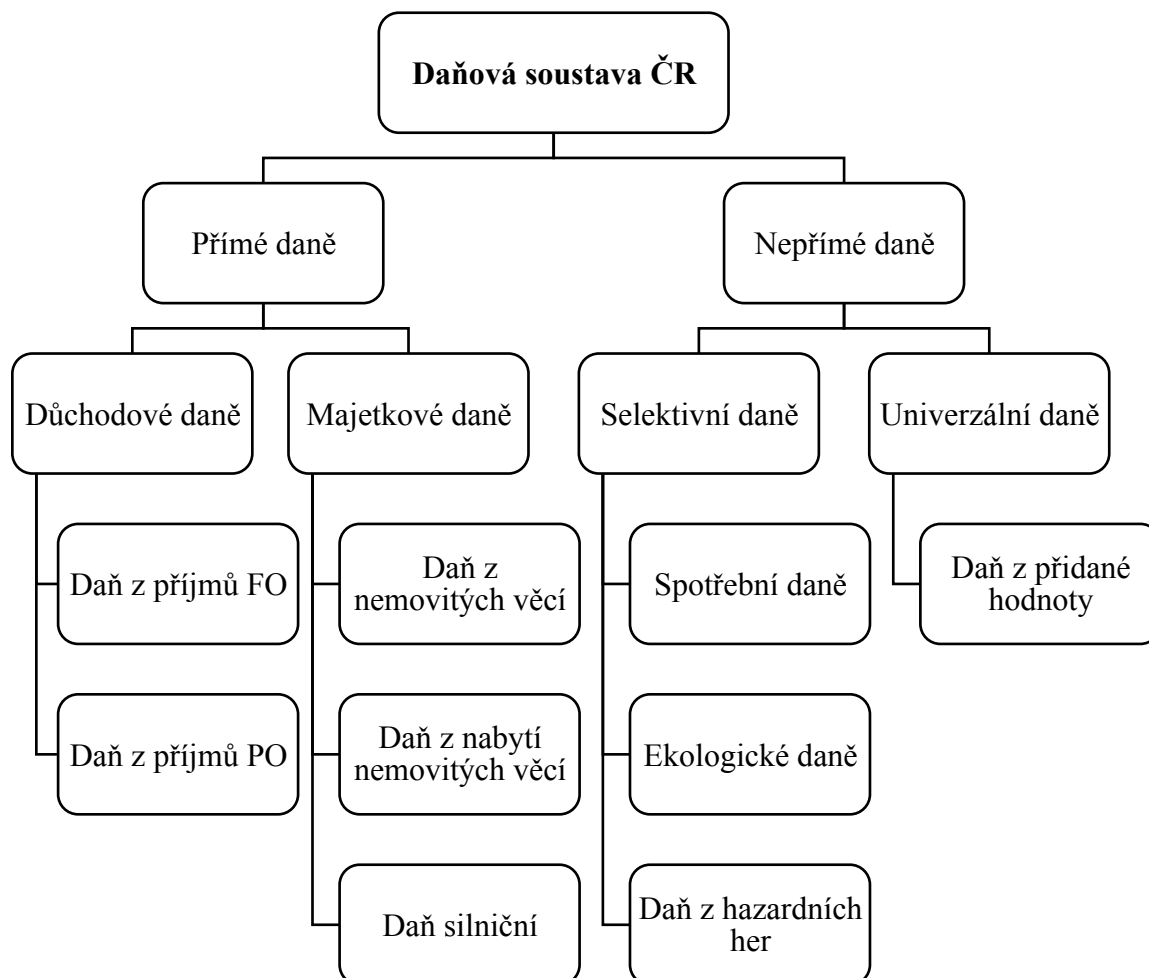
Česká republika je parlamentní republika nacházející se ve střední Evropě, která vznikla dne 1. 1. 1993. Hlavou státu je prezident republiky Miloš Zeman, který byl zvolen přímou volbou poprvé v roce 2013 a podruhé v roce 2018. V ČR má zákonodárnou moc dvoukomorový parlament, který je tvořen Senátem a Poslaneckou sněmovnou. Česká republika je od roku 2004 členem Evropské unie. Na území ČR žilo v roce 2019 dle ČSÚ 10 681 161 obyvatel. Rozloha ČR činí 78 868 km², území je rozděleno na 14 krajů. (ČSÚ 2019; Široký 2018)

Se vznikem České republiky vstoupila v platnost i nová daňová soustava. Jelikož na její přípravu bylo málo času, prošla řadou legislativních změn a úprav. Důležitá změna proběhla v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a začala se řídit její legislativou. V této době došlo k změnám u daně z příjmů právnických osob, vznikl nový zákon o spotřebních daních a o dani z přidané hodnoty. Mezi roky 2005–2006 došlo ke zvýšení progresivity daně z příjmů fyzických osob. Další změna, která nastala v roce 2008, spočívala v zavedení nových ekologických daní. V roce 2013 došlo k zrušení daně dědické a darovací, dále bylo zavedeno solidární zvýšení sazby daně u daně z příjmů fyzických osob. Dne 1. ledna 2017 byla nahrazena daň z loterie novou daní, a to daní z hazardních her. (Hamerníková 2017; Hejduková 2015; Peková 2011; Vančurová, Láchová 2018)

Daně v České republice tvoří přibližně 90% příjmů státního rozpočtu, jsou kvantitativně nejvýznamnějším příjmem. Nejsou však jediným příjmem, existují další odvody, které mají daňový charakter např. clo, pojistné na sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění, místní a správní poplatky. (Hejduková 2015; Vančurová, Láchová 2018)

Následující schéma znázorňuje daně, které jsou v roce 2020 v České republice vybírány.

Obr. 2: Daňová soustava ČR

Zdroj: Vančurová, Láchová (2018), zpracováno autorkou

2.1 Přímé daně

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je sdílená, důchodová daň, která je v České republice považována za jednu z nejkomplicovanějších daní, je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. (Hamerníková 2017)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je rozdělen na několik částí, první část upravuje daň z příjmů fyzických osob, druhá část daně z příjmů právnických osob, další části se týkají společného ustanovení, zvláštního ustanovení pro vybírání daně z příjmů,

registrace, pravomocí vlády a ministerstva financí, přechodných a závěrečných ustanovení. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které dále zákon dělí na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňového rezidenta zákon definuje jako fyzickou osobu, která má na území České republiky trvalé bydliště nebo se na území České republiky zdržuje minimálně po dobu 183 dnů v kalendářním roce. Daňový nerezident jsou poplatníci, kteří nejsou uvedeni v § 2 odst. 2 nebo o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy, jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Zákon v § 3 vymezuje příjmy, jenž jsou **předmětem daně**, tyto příjmy lze rozdělit do následujících skupin:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6)
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8) – podíly na zisku, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách aj.
- příjmy z nájmu (§ 9)
- ostatní příjmy (§ 10) – příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku a nejde o příjmy z § 6 až 9, např. příjmy z příležitostných činností, výhra z hazardních her či výhry z reklamních soutěží, slosování, přijaté výživné, důchody aj. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Celkový základ daně je tvořen součtem dílčích základů jednotlivých skupin. Základ daně u příjmů ze závislé činnosti je dle § 6 odst. 12 příjem navýšen o povinné pojistné (pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění). Základ daně u příjmů ze samostatné činnosti se počítá jako příjmy mínus výdaje, výdaje lze uplatnit v prokazatelné výši nebo % z příjmů (např. 60 % z příjmu ze živnostenského podnikání, nejvýše do 1 200 000 Kč). Základ daně u příjmů z kapitálového majetku tvoří pouze příjmy. Základ daně u příjmů z nájmu se stanoví jako příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění či udržení. Pokud nechce poplatník uplatnit výdaje v prokazatelné výši, lze je uplatnit procentuálně (30 % z příjmů, nejvýše do 600 000 Kč). Poslední skupinou jsou ostatní příjmy, u kterých se dílčí základ daně stanovuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. Celkový základ daně lze dále snížit o tzv. nezdanitelnou část základu daně (např. úroky

z hypotéky, odběr krve či příspěvky na penzijní spoření aj.) a odčitatelné položky. (Hejduková 2015; zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Daň z příjmů fyzických osob se stanovuje jako součin upraveného základu daně zaokrouhleného na sta Kč dolů a sazby daně, která činí 15 %. U osob s vyššími příjmy se daň zvýší o tzv. **solidární zvýšení daně**. Toto zvýšení činí 7 % z kladného rozdílu mezi součtem dílčího základu daně (§ 6 a § 7) v příslušném kalendářním roce a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na SZ a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. (Hejduková 2015; zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Daň z příjmů fyzických osob lze snížit o **slevy na dani**, které jsou uvedeny na rok v § 35ba:

- základní sleva na poplatníka (24 840 Kč)
- sleva na manželku (24 840 Kč)
- základní sleva na invaliditu (2 520 Kč)
- rozšířená sleva na invaliditu (5 040 Kč)
- sleva na držitele průkazu ZTP/P (16 140 Kč)
- sleva na studenta (4 020 Kč)
- sleva na umístění dítěte
- sleva na evidenci tržeb (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Poplatník může uplatnit slevy pouze do výše své daňové povinnosti. Dále lze daň snížit dle § 35c o **daňová zvýhodnění na vyživované dítě** žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti. Výše této slevy na rok se odvíjí dle počtu dětí:

- jedno dítě 15 204 Kč
- druhé dítě 19 404 Kč
- třetí a další dítě 24 204 Kč (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Po uplatnění daňových slev a daňového zvýhodnění vzniká poplatníkovi daňový bonus nebo daňová povinnost. **Zdaňovací období** u daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok, poplatníci během zdaňovacího období platí zálohy. (Hejduková 2015)

Daňové přiznání má poplatník povinnost podat nejpozději do tří měsíců po skončení zdaňovacího období, výjimkou je pokud poplatníkovi zpracovává daňové přiznání

daňový poradce, tím se období pro podání daňového přiznání prodlužuje o další tři měsíce. (Hejduková 2015)

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je stejně jako daň z příjmů fyzických osob upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů. Jedná se o přímou, důchodovou daň, jejíž výnos plyne do rozpočtu krajů, obcí a do státního rozpočtu. (Hejduková 2015)

Poplatník daně z příjmů právnických osob je dle § 17 právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond podle zákona upravující investiční společnosti a investiční fondy apod. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Poplatníky daně lze rozdělit podle sídla nebo místa vedení na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňovým rezidentem je podle § 17 odst. 3 právnická osoba, která má na území České republiky své sídlo nebo místo vedení podniku. U daňových rezidentů podléhají dani z příjmů právnických osob příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky i příjmy plynoucí ze zahraničí, jedná se o neomezenou daňovou povinnost. Naopak daňovým nerezidentem je právnická osoba, která nemá sídlo v České republice nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňový nerezident má omezenou daňovou povinnost tzn. že dani z příjmů právnických osob podléhají pouze příjmy ze zdrojů na území České republiky. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Pokud zákon nestanoví jinak, jsou **předmětem daně** příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. V § 18 není definován pouze předmět daně, ale i to co jím není např. příjmy získané nabytím akcií podle zákona upravující podmínky převodu majetku státu na jiné osoby. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Základ daně se stanovuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, příjmy musí být sníženy o příjmy osvobozené od daně a o příjmy, které nejsou předmětem daně. Příjmy i výdaje musí věcně a časově souviset s daným zdaňovacím obdobím. Základ daně lze dále upravit podle § 23 odst. 3 a 4 a podle § 34 o **odčitatelné položky** např. lze základ daně snížit o daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Daňová povinnost se vypočítává jako součin upraveného základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně, která v České republice činí 19 %. Daňovou povinnost lze snížit stejně jako u daně z příjmů fyzických osob o daňové slevy. **Daňové slevy** se vztahují na každého zaměstnance, který trpí zdravotním postižením. U lehčího zdravotního postižení činí sleva na dani 18 000 Kč ročně, u těžšího zdravotního postižení se jedná o částku 60 000 Kč ročně. (Hejduková 2015; zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Poplatník má povinnost podat **daňové přiznání** do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období, pokud podléhá auditu je lhůta pro podání delší o další 3 měsíce. (Hejduková 2015)

Zdaňovacím obdobím je dle § 21a:

- a) kalendářní rok
- b) hospodářský rok
- c) období ode dne fúze nebo rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém se přeměna nebo převod jmění staly účinnými
- d) účetní období, je-li toto období delší než 12 po sobě jdoucích měsíců. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

2.1.3 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je majetková, svěřená daň. Tato daň je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Výnos z této daně plyne do rozpočtu obce, na jejímž katastrálním území se nemovitá věc nachází. (Hejduková 2015)

Daň z nemovitých věcí tvoří dvě části:

- daň z pozemků
- daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky nacházející se na území České republiky, které jsou evidované v katastru nemovitostí. Výjimkou jsou pozemky, které nejsou předmětem daně (např. pozemky určené pro obranu České republiky) nebo pozemky osvobozené od daně (tj. pozemky ve vlastnictví České republiky, pozemky ve vlastnictví veřejných výzkumných institucí aj.). U většiny pozemků bývá poplatníkem

majitel pozemku, v případě, že je vlastníka pozemku neznámý, stává se poplatníkem jeho uživatel. (Hejduková 2015; zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

Základ daně se liší dle druhu pozemku, buď je vyjádřen ve fyzických jednotkách (v m²) nebo hodnotově (v Kč). Základ daně u orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocných sadů a trvalých travních porostů je vyjádřen v Kč. U pozemků hospodářských lesů, rybníků s intenzivním a průmyslových chovem ryb je základ daně stanoven hodnotově. U ostatních pozemků je základem daně jejich skutečná výměra v m². (Hejduková 2015; zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

Sazba daně se stanovuje dle základu daně. Pokud je základ daně vyjádřen ve fyzických jednotkách, používá se pevná sazba daně (v Kč za m²). Jestliže je základ daně z pozemku vyjádřen hodnotově, aplikuje se relativní sazba daně. Základní sazbu daně lze navýšit dle zákona koeficientem, který se pohybuje od 1 do 4,5 dle počtu obyvatel v obci. (Hejduková 2015)

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky, které se nachází na území České republiky. **Poplatníkem daně** podle § 8 ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky. (Hejduková 2015; zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

Základ daně u zdanitelných jednotek je upravená podlahová plocha v m² vynásobená koeficientem, který udává poměr vlastníka jednotky na společných prostorech. Má-li vlastník podíl na pozemku, patřícímu k zdanitelné jednotce, upravuje se základ daně koeficientem 1,22, v ostatních případech lze použít koeficient 1,20. U zdanitelných staveb je základem daně výměra zastavěné plochy v m² k 1. lednu zdaňovacího období. (Vančurová, Láchová 2018)

Poplatník je povinen podat **daňové přiznání** nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období, jestliže došlo ke změnám oproti minulému zdaňovacímu období (kalendářní rok) např. nabytí nemovitosti, změna výměry nebo druhu pozemku aj. (Hejduková 2015)

Kromě poplatníků provozující zemědělskou výrobu a chov ryb je daň z nemovitých věcí splatná 31. května a 30. listopadu zdaňovacího období. Poplatníci daně, kteří provozují zemědělskou výrobu a chov ryb, jsou povinni daň zaplatit ve dvou stejných splátkách (31. srpna a 30. listopadu). Je-li daňová povinnost menší než 5 000 Kč, je poplatník

povinen odvést daň do 31. května zdaňovacího období, u vyšších částek lze daň zaplatit jednorázově ke stejnému datu. (zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

2.1.4 Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí je jednorázová daň, která se řídí zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb. o dani z nabytí nemovitých věcí. Tato daň plyne do státního rozpočtu, správu nad ní vykonávají finanční úřady. (Hejduková 2015)

Předmětem daně z nabytí nemovitých věcí je podle § 2 úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci. Jako nemovitou věc lze chápat pozemek, stavbu nebo jednotku, která se nachází na území České republiky. **Poplatníkem daně** je kupující, který nabývá vlastnické práva k nemovité věci. **Základem daně** je nabývací hodnota, kterou může být sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota, zjištěná cena nebo zvláštní cena. Tato nabývací hodnota lze snížit o uznatelný výdaj, např. náklady za znalecký posudek, který si poplatník uplatní v daňovém přiznání. (Hejduková 2015; Vančurová, Láchová 2018)

Daňová povinnost se stanoví jako součin základu daně zaokrouhleného na celé stokoruny nahoru a **sazby daně**, která je lineární a činí 4 %. (Vančurová, Láchová 2018)

Nabyvatel je povinen podat **daňové přiznání** nejpozději do konce 3 měsíce po měsíci, kdy došlo k nabytí nemovité věci, jedná-li se o nemovitou věc, která není evidovaná v katastru nemovitostí. U nemovitých věcí zapsaných v katastru nemovitostí, musí poplatník podat daňové přiznání nejpozději do konce třetího měsíce po měsíci, ve kterém bylo provedeno zapsání práva do katastru nemovitostí. (Vančurová, Láchová 2018; zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí)

2.1.5 Daň silniční

Daň silniční je svěřená, majetková daň, kterou upravuje zákon č.16/1993 Sb., o dani silniční. Jelikož se jedná o daň svěřenou, plyne její výnos jen do jednoho rozpočtu, a tím je Státní fond dopravní infrastruktury. (Vančurová, Láchová 2018)

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou používána k podnikání, registrovaná a provozovaná v České republice. Vozidla, která mají největší povolenou hmotnost větší než 3,5 tuny, jsou předmětem daně, i když nejsou používána k podnikání. V § 2 není vymezen jen předmět daně, ale i vozidla, která nejsou předmětem daně např. zemědělské a lesnické traktory. V § 3 jsou definována vozidla, která jsou osvobozena od daně, tzn. vozidla kategorie L a jejich přípojná vozidla, vozidla diplomatických misí, vozidla obecní policie, sboru dobrovolných hasičů nebo záchranná a sanitní vozidla. (Vančurová, Láchová 2018; zákon č.16/1993 Sb., o dani silniční)

Poplatníkem daně silniční je dle zákona osoba, která je jako provozovatel vozidla zapsaná v technickém průkazu nebo užívá vozidlo, jehož provozovatel je odhlášen z registru vozidel. (zákon č.16/1993 Sb., o dani silniční)

Základ silniční daně se liší dle typu vozidla. U osobních automobilů je základem daně zdvihový objem motoru v cm^3 , u ostatních vozidel se jedná o největší povolenou hmotnost vozidla a počet náprav. (Vančurová, Láchová 2018)

Sazby daně jsou uvedeny v roční výši, podle typu vozidla máme pevné a diferencované sazby. Podle § 6 můžeme sazbu daně snížit či zvýšit např. snižování sazby daně u nově registrovaných vozidel o 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data první registrace, o 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců a o 25 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců. V případě, že zaměstnavatel pošle zaměstnance na pracovní cestu osobním automobilem a je to pro něj výhodnější, může použít denní sazbu daně, která činí 25 Kč. (Hejduková 2015)

U silniční daně činí **zdaňovací období** jeden kalendářní rok. Poplatníci jsou dle § 15 povinni podat **daňové přiznání** nejpozději do 31. ledna následujícího roku po uplynutí zdaňovacího období, ve kterém vznikla daňová povinnost. (zákon č.16/1993 Sb., o dani silniční)

2.2 Nepřímé daně

2.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a právními předpisy Evropské unie. Povinností každého členského státu

Evropské unie je daň z přidané hodnoty ve státě vybírat. Jedná se o univerzální daň, a proto zdaňuje veškeré zboží a služby. Existují však výjimky, na které se DPH nevztahuje a jsou vyňaty z předmětu daně. (Hejduková 2015; Vančurová, Láchová 2018)

Základním principem DPH není na každém stupni zpracování vybírat daň z celého obratu, ale zdanit pouze hodnotu statku, která byla přidána tzv. přidanou hodnotu. (Vančurová & Láchová, 2018)

Předmět daně je klasifikován v § 2 zákona o dani z přidané hodnoty. Jedná se o následující skutečnosti:

- a) dodání zboží
- b) poskytnutí služby
- c) pořízení zboží nebo pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu
- d) dovoz zboží

Všechny tyto skutečnosti lze souhrnně označovat jako **zdanitelné plnění**. Plnění je předmětem daně pokud se uskuteční v ČR za úplatu osobou povinnou k dani. Výjimkou je dovoz zboží, u kterého stačí, aby bylo místo plnění v tuzemsku. (Vančurová, Láchová 2018; zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Poplatníkem daně je konečný spotřebitel. Osoby, kterých se daň týká, označujeme jako osoby povinné k dani. **Osobu povinnou k dani** zákon definuje jako osobu, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost nebo právnická osoba, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomickou činnost. (Vančurová & Láchová, 2018; zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

I když osoba spadá do okruhu osob povinných k dani, neznamená to, že musí nutně platit daň. Tato povinnost vzniká osobám registrovaným k dani, které lze rozdělit na plátce a identifikované osoby. (Vančurová, Láchová 2018)

Plátcem daně je osoba, která má sídlo v České republice a jejíž obrat překročil 1 mil. Kč za 12 předcházejících po sobě jdoucích měsíců. Subjekt se stává plátcem od prvního dne druhého měsíce po překročení registračního limitu. Plátcem daně se mohou stát i osoby s nižším obratem než je 1 mil. Kč, a to dobrovolně. (Vančurová, Láchová 2018)

Identifikovaná osoba je osoba, která nepřekročila registrační limit, tudíž není povinna platit daň z přidané hodnoty. Nicméně pořizuje zboží či služeb, které jsou předmětem daně z jiného státu Evropské unie, a proto se stává částečným plátcem. Daňová povinnost u identifikovaných osob se stanovuje pouze z mezistátních plnění. Plátce daně má na rozdíl od identifikované osoby nárok na odpočet. (Vančurová, Láchová 2018; zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v § 36 uvádí, že *základ daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, a to bez daně za toto plnění.*

Do základu daně jsou zahrnuty jiné daně, poplatky, materiál, který přímo souvisí s poskytovanou službou apod. (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Sazba daně u DPH se u jednotlivých druhů služeb a zboží liší. Česká republika uplatňuje tři sazby daně – základní sazba daně ve výši 21 %, první snížená sazba ve výši 15 % a druhá snížená sazba ve výši 10 %. V příloze č. 2 a č. 3 zákona o dani z přidané hodnoty je uveden seznam služeb a zboží podléhající první a druhé snížené sazbě daně. (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Tab. 1: Seznam zboží a služeb podléhající jednotlivým sazbám DPH

Sazba daně	Popis služby a zboží
Základní sazba daně (21 %)	Zboží a služby, které nejsou uvedeny v příloze zákona č. 2 a č. 3.
První snížená sazba (15 %)	Seznam služeb: sběr a přeprava komunálního odpadu, ubytovací služby, služby posiloven a fitcenter, opravy invalidních vozíků aj.
	Seznam zboží: potraviny včetně nápojů (kromě alkoholu), ortopedické pomůcky a přístroje, rostliny a semena, dětské autosedačky aj.
Druhá snížená sazba (10 %)	Seznam služeb: opravy obuvi a kožených výrobků, kadeřnické a holičské služby, půjčování nebo nájem knih, brožur, letáků aj.
	Seznam zboží: pitná voda, léky, tištěné knihy, obrázkové knihy pro děti, noviny a časopisy, kde reklama nepřesahuje 50 % plochy, kojenecká výživa a potraviny pro malé děti aj.

Zdroj: Příloha zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zpracováno autorkou

Daň z přidané hodnoty se stanovuje jako rozdíl daně na výstupu a upravené daně na vstupu tzv. odpočtem daně. Tato hodnota může nabývat kladných, ale i záporných čísel. Pokud daňová povinnost nabývá kladných hodnot, vzniká plátcí vlastní daňová povinnost a musí odvést DPH správci daně. Je-li daňová povinnost záporná hodnota, plátcí vzniká nadměrný odpočet tzn. má nárok na vrácení DPH od správce daně. (Hejduková 2015; Vančurová, Láchová 2018)

Daňové přiznání musí být podáno nejpozději do 25. dne po skončení zdaňovacího období. Obecně je **zdaňovacím obdobím** kalendářní měsíc. Plátce může zdaňovací období změnit na kalendářní čtvrtletí, pokud splní následující podmínky:

- jeho obrat nepřesáhne za předcházející kalendářní rok 10 mil. Kč
- není skupinou
- je spolehlivým plátcem
- změnu nahlásí správci daně do konce ledna příslušného kalendářního roku (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

2.2.2 Spotřební daně

Spotřební daně patří mezi nepřímé, historicky nejstarší daně, které upravuje zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. Tyto daně jsou uvaleny na určité druhy výrobků, často se jedná o výrobky, které negativně působí na zdravotní stav obyvatelstva. (Hamerníková 2017; Vančurová, Láchová 2018)

Dle § 1 zákona č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních se jedná o tyto výrobky:

- minerální oleje
- líh
- pivo
- víno a meziproducty
- tabákové výrobky

Předmětem daně jsou vybrané výrobky, které jsou vyrobené nebo dovezené na daňovém území Evropské unie. Spotřební daně řadíme mezi daně nepřímé, tudíž plátce a poplatník jsou jiná osoba. **Plátcem daně** jsou výrobci či dovozci zboží, zatímco **poplatníkem** je konečný spotřebitel. **Daňová povinnost** se vypočte jako součin sazby a základu daně. **Základ daně** lze definovat jako množství vybraného výrobku (u cigaret

je to cena pro konečné spotřebitele). **Sazby daně** jsou pevné a liší se podle druhu výrobku. Plátce je povinen podat **daňové přiznání** nejdéle do 25. dne měsíce po skončení **zdaňovacího období**, které činí jeden kalendářní měsíc. (Vančurová, Láchová 2018)

2.2.3 Ekologické daně

Ekologické daně byly zavedeny v roce 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, jedná se o nejnovější daně v ČR. Ekologické či energetické daně jsou uvaleny na spotřebu energie, záměrem těchto daní je snížit znečištění ovzduší. V České republice vybíráme tyto ekologické daně – daň z pevných paliv, daň z elektřiny a daň ze zemního plynu a některých dalších plynů. (Vančurová, Láchová 2018)

Ekologické daně spravují orgány Celní správy ČR, jejich **zdaňovací období** je kalendářní měsíc. Ekologické daně jsou daně svěřené, z toho důvodu jejich výnos proudí do státního rozpočtu. Jelikož se jedná o daně nepřímé, **poplatníkem daně** je konečný spotřebitel energie, zatímco **plátcem daně** je dodavatel energie nebo provozovatel distribuční cesty na území České republiky. (Vančurová, Láchová 2018)

Předmět daně se liší na základě typu energetického produktu (plyn, elektřina, uhlí), základ daně je množství energetického produktu. **Sazba daně** je stanovena jako pevná částka v Kč např. sazba daně z elektřiny činí 28,30 Kč/MWh. **Daňová povinnost** se stanovuje jako součin sazby daně a základu daně. Termín splatnosti daně a podání **daňového přiznání** se shoduje, plátce je povinen vše předložit a zaplatit nejdéle do 25. dne po skončení zdaňovacího období. (Vančurová, Láchová 2018)

2.2.4 Daň z hazardních her

Daň z hazardních her je daň sdílená, kterou upravuje zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, který nabyt účinnosti dne 1. ledna 2017. Tato daň plyne do státního rozpočtu a rozpočtu obce. (zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her)

Dani z hazardních her podléhá držitel základního povolení, ohlašovatel hazardní hry nebo osoby, které hazardní hru provozují, k jejímuž provozování je potřeba povolení

nebo ohlášení. **Předmětem daně** je provozování hazardních her na území ČR. (zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her)

Základ daně se skládá ze součtu jednotlivých dílčích základů, jimiž jsou základy z:

- loterie
- kursové sázky
- totalizátorové hry
- binga
- technické hry
- živé hry
- tomboly
- turnaje malého rozsahu (zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her)

Sazba daně je dle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her diferencovaná s ohledem na druh hazardní hry. Sazby daně jsou následující:

- 23 % pro kursové sázky, totalizátorové hry, bingo, živé hry, tombolu a turnaje malého rozsahu
- 35 % pro loterie, technické hry

Daňová povinnost se stanovuje jako součet dílčích daní. Jednotlivé dílčí základy daně se vynásobí příslušnou sazbou daně a následně se zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru.

Zdaňovací období u daně z hazardních her činí kalendářní čtvrtletí. Poplatník je povinen podat **daňové přiznání** nejpozději do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Správu nad daní z hazardních her vykonávají finanční úřady. (zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her)

2.3 Sociální pojištění

Systém sociálního pojištění v ČR zahrnuje veřejné zdravotní pojištění, nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Tento systém je upraven zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. (Hejduková 2015; Široký 2018)

Platby veřejného zdravotního pojištění plynou do rozpočtu zdravotních pojišťoven. Z veřejného zdravotního pojištění jsou financovány výdaje související s nutnou zdravotní péčí. Nemocenské a důchodové pojištění je souhrnně označováno jako sociální zabezpečení. Z nemocenského pojištění jsou placeny dávky pro pojištěnce v případě nemoci či úrazu. Důchodové pojištění financuje sociální dávky pro pojištěnce v dlouhodobé nebo trvalé neschopnosti (stáří, invalidita). Tato část sociálního pojištění je finančně nejnáročnější. (Vančurová, Láchová 2018)

Tab. 2: Sazby sociálního pojištění ČR

	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	0,0 %	6,5 %	0,0%
Zaměstnavatel	2,1 %	21,5 %	1,2 %
OSVČ	2,1 %	28 %	1,2 %

Zdroj: MPSV (2019), zpracováno autorkou

Osoba samostatně výdělečně činná se může rozhodnout, zda se chce účastnit důchodové a nemocenského pojištění. Maximální vyměřovací základ pro rok 2019 u nemocenského, důchodového pojištění a státní politiky zaměstnanosti je stanoven na 1 569 552 Kč (48násobek průměrné mzdy). (MPSV 2019)

Dále ze svého příjmu musí povinně každý občan ČR odvést pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Sazby zdravotního pojištění jsou následující:

- Zaměstnanec – 4,5 %
- Zaměstnavatel – 9 %
- OSVČ, osoba bez zdanitelných příjmů a státní pojištěnci – 13,5 %

(VZP 2019)

U veřejného zdravotního pojištění je maximální vyměřovací základ od 1. ledna 2015 zrušen. (VZP 2019)

3 Daňová soustava Německa

Německo (oficiální název Spolková republika Německo) je federativní republika rozkládající se na území o velikosti 357 021 km². Hlavou státu je prezident, který mimo jiné jmenuje i spolkového kancléře (od roku 2005 Angela Merkelová). V březnu 2017 byl prezidentem zvolen Walter Steinmeier, nahradil svého předchůdce Joachima Gaucka. (Široký 2018; Euroskop n.d.)

Německo je jedna z šesti zakládajících zemí Evropské unie a eurozóny. Zákonodárnou moc v Německu představuje dvoukomorový parlament. Parlament se skládá ze Spolkového sněmu (614 poslanců) a Spolkové rady (69 delegátů spolkových zemí). (Široký, 2018; Euroskop n.d.)

Území je rozděleno na 16 spolkových zemí – Bádensko – Württembersko, Bavorsko, Berlín, Braniborsko, Brémy, Dolní Sasko, Hamburk, Hesensko, Meklenbursko - Přední Pomořansko, Severní Porýní – Vestfálsko, Porýní – Falc, Sársko, Sasko, Sasko – Anhaltsko, Šlesvicko – Holštýnsko a Durynsko. (Euroskop n.d.)

Daně jsou hlavním příjmem státního rozpočtu, činí přibližně 90 % veškerých příjmů země. Nejvíce se na celkových daňových příjmech podílí daň z příjmů FO a PO (cca 40 %). Dalším významným příjmem je daň z přidané hodnoty. (CzechTrade 2019)

Přehled daní, které jsou v Německu v roce 2020 vybírány, je následující:

I. PŘÍMÉ DANĚ

Důchodové daně:

- Daň z příjmů fyzických osob
- Daň z příjmů právnických osob
- Solidární daň
- Živnostenská daň
- Církevní daň

Majetkové daně:

- Daň dědická a darovací
- Daň z nemovitosti
- Daň z převodu nemovitosti
- Daň z motorových vozidel

II. NEPŘÍMÉ DANĚ

- Daň z přidané hodnoty
- Spotřební daň

(Euroskop n.d)

3.1 Přímé daně

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je důchodová daň, která je upravena zákonem o dani z příjmů (EStG) ve znění ze dne 8. října 2009, naposledy pozměněný dne 21. prosince 2019. (EStG)

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou daňový rezidenti a daňový nerezidenti. Daňový rezidenti, fyzické osoby, které mají trvalé nebo přechodné bydliště na území Německa, podléhají neomezené dani z příjmů. U daňových nerezidentů se zdanění vztahuje pouze na příjmy pocházející z tuzemska. (Nerudová 2014)

Zdanění podléhají následující **typy příjmů**:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví
- příjmy z podnikání
- příjem ze samostatné výdělečné činnosti
- příjem ze zaměstnání
- výnosy z kapitálových aktiv
- výnosy z pronájmu a leasingu
- ostatní příjmy (IMACC 2020)

Od daně z příjmů fyzických osob jsou dle § 3 **osvobozeny** platby ze zdravotního pojištění, přídavky na děti, mateřský příspěvek, příjmy z nemocenského pojištění, podpora v nezaměstnanosti, stipendia aj. (EStG)

Poplatníci si mohou od základu daně odečíst nezdanitelnou část. Základní nezdanitelná část je určena pro každého poplatníka, jednotlivci si ji mohou uplatnit ve výši 9 408 EUR, pro manželské páry je částka dvojnásobná (18 816 EUR). Další nezdanitelné částky, které si může daňový poplatník uplatnit je na vyživované dítě (2 586 EUR) a za péči o dítě, výchovu a vzdělání (1 320 EUR). Při uplatnění manželského splittingu se tyto částky zdvojnásobují. (EStG; Široký 2018)

V Německu uplatňují klouzavě progresivní **sazbu daně**. Manželské páry se mohou rozhodnout, zda budou chtít využít manželského splittingu a zdanit své příjmy společně či nikoliv. Využití manželského splittingu je výhodné pro většinu manželských párů. Nejvýhodnější je v případě, že jeden z manželů vydělává poměrně více než druhý. (Finanztip 2020; Široký 2018)

Tab. 3: Sazby daně z příjmů fyzických osob

Roční zdanitelný příjem jednotlivce (EUR)	Roční zdanitelný příjem manželských párů (EUR)	Mezní sazba daně (v %)
do 9 408	do 18 816	0
od 9 409 do 14 532	od 18 817 do 29 064	14-24
od 14 533 do 57 051	od 29 065 do 114 103	24-42
od 57 052 do 270 500	od 114 104 do 541 000	42
nad 270 501	nad 541 001	45

Zdroj: IMACC (2020); zpracováno autorkou

Daňová povinnost se počítá podle vzorců, které jsou uvedeny v zákoně v § 32a. Pro každé pásmo příjmů je stanoven vzorec. (EStG)

Tab. 4: Vzorce pro výpočet daně z příjmů fyzických osob

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Vzorec
do 9 408	Daň = 0
od 9 409 do 14 532	Daň = $(972,87 \times y + 1400) \times y$
od 14 533 do 57 051	Daň = $(212,02 \times z + 2\,397) \times z + 972,79$
od 57 052 do 270 500	Daň = $0,42 \times x - 8\,963,74$
nad 270 501	Daň = $0,45 \times x - 17\,078,74$

Zdroj: EStG; zpracováno autorkou

V rovnici vyjadřuje:

- y ... desetitisícinu zdanitelného příjmu zaokrouhleného na celá eura nahoru, která přesahuje základní nezdanitelnou část (9 408 EUR)
- z ... desetitisícinu zdanitelného příjmu, který je zaokrouhlený na celá eura nahoru a přesahuje částku 14 532 EUR
- x ... zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá eura nahoru

Výsledná daň musí být zaokrouhlena dolů na celé eura. (EStG)

Zdaňovací období v Německu činí jeden kalendářní rok, u osob samostatně výdělečně činných může být zdaňovacím obdobím i hospodářský rok. Daňoví poplatníci jsou

povinni podat **daňové přiznání** do 31. května následujícího roku po skončení zdaňovacího období. Daň se odvádí čtvrtletně formou záloh (10. března, 10. června, 10. září a 10. prosince) nebo během roku srážkou u zaměstnavatele. (Nerudová 2014; Široký 2018)

3.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je důchodová daň, která je upravena zákonem o dani z příjmů právnických osob (Körperschaftsteuergesetz). Německo uplatňuje u této daně systém dvojího zdanění. Nejdříve je odvedena snížená daň ze zisku společnosti, a poté jsou zdaněny dividendy akcionářů bez možnosti zápočtu již zaplacené daně z příjmů firem. (Nerudová 2014; Široký 2018)

Dani z příjmů právnických osob podléhají následující instituce:

- korporace – akciové společnosti (AG), společnosti s ručením omezeným (GmbH), komanditní společnosti (KGaA)
- pojišťovny a penzijní fondy
- obchodní a hospodářská družstva aj. (KStG)

Podle § 5 jsou od daně osvobozeny státní banky, politické strany a neziskové společnosti všeho druhu. (KStG)

Na daňové rezidenty se vztahuje neomezená daňová povinnost, tudíž musí zdanit své příjmy ze zdrojů v tuzemsku i zahraničí. **Základem daně** je veškerý zisk společnosti za jedno zdaňovací období upravený o daňově uznatelné náklady. Tyto náklady jsou definovány v zákoně v § 9. Jedná se o výdaje spojené s podnikatelskou činností. Základ daně lze rovněž snížit o ztrátu až do výše 1 mil. EUR, přesahující ztráta může být převedena do dalších let, ale jen do částky 60 % z čistého zisku. (KStG; Široký 2018)

Do roku 2008 byla sazba daně 25 %, poté proběhla daňová reforma a **sazba daně** byla snížena na 15 %. Dividendy společníků jsou zdaněny srážkovou daní, která činí 25 %. Obě daňové sazby jsou zvýšeny o solidární daň, kterou musí společnosti v Německu odvést, na 15,825 % a 26,375 %. (Euroskop n. d.; Široký 2018)

Zdaňovacím obdobím je rovněž kalendářní rok. Termín pro podání **daňového přiznání** je stejný jako u daně z příjmů fyzických osob. Společnosti musí podat daňové přiznání nejpozději do 31. května následujícího roku po skončení zdaňovacího období.

Daň je splatná ve čtvrtletních zálohách – 10. března, 10. června, 10. září a 10. prosince. (Nerudová 2014)

3.1.3 Solidární daň (Solidární příplatek)

Solidární daň představuje dodatečný odvod z daně z příjmů fyzických a právnických osob. Tato daň byla zavedena v roce 1995 a v Německu je upravena zákonem o příplatku za solidaritu – SolzG 1995. (IMACC 2019a)

Solidární příplatek musí platit všichni zaměstnanci, jejichž daň z příjmů je vyšší než 972 EUR ročně. **Poplatníkem daně** jsou rovněž všechny právnické osoby. Každý zaměstnavatel je povinen při výplatě mezd odvést solidární daň za zaměstnance společně s daní z příjmů fyzických osob. (IMACC 2019a)

Od solidární daně jsou osvobozeny osoby s nízkými příjmy (daň z příjmu je nižší než 972 EUR včetně) a manželské páry, které platí daň z příjmů nižší než 1 944 EUR. Solidární příplatek se vybírá z daně z příjmů fyzických a právnických osob. **Sazba daně** v minulosti činila 7,5 %, ale v roce 1998 byla snížena na 5,5 %. (IMACC 2019a)

3.1.4 Živnostenská daň

Živnostenská daň je obecní daň upravena zákonem o živnostenském podnikání (GewStG). Živnostenské dani podléhají všechny společnosti, které podnikají na území Německa a dosahují zisku. Živnostenskou daň nemusí platit podnikatelé, kteří nedosahují zisku nebo lidé, jejichž činnost spadá do tzv. „svobodného povolání“ (lékaři, právníci, učitelé, umělci, novináři, konzultanti v oblasti řízení aj.). (GewStG; IONOS 2019)

Od živnostenské daně jsou podle § 3 osvobozeny např.:

- nemocnice, domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou
- soukromé školy a jiné obecné nebo odborné instituce
- korporace či sdružení osob a majetku, které slouží výhradně a přímo neziskovým, charitativním nebo církevním účelům (GewStG)

Základem živnostenské daně jsou obchodní příjmy. Výpočet daně je pro živnostníky a obchodní společnosti rozdílný. Postup výpočtu živnostenské daně je následující:

Základ daně lze zvýšit o **připočitatelné položky** nebo jejich určitou část, protože byly při výpočtu zisku odečteny např. podíl na zisku tichého společníka, nájemné, leasingové úroky apod. Dále od základu daně se odečtou tzv. **odčitatelné položky** např. podíly na zisku v zahraničních společnostech s podílem nejméně 15 %. Živnostníci mohou upravený základ daně snížit o částku 24 500 EUR, společnost s ručením omezeným (GmbH) a akciová společnost (AG) však nikoliv. Částka, která převyšuje 24 500 EUR, se vynásobí jednotnou federální **sazbou daně** ve výši 3,5 %. Tento výsledek se dále násobí obecní sazbou daně, kterou si každá obec stanovuje sama. Obecní sazba daně se pohybuje od 200 % do 490 %, přičemž 200 % je od roku 2004 povinných. V Berlíně obecní sazba daně činí 410 %, v Mnichově dokonce 490 %. (GewStG; IONOS 2019)

Zdaňovací období je kalendářní rok. Živnostenská daň je splatná ve čtvrtletních zálohách – 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu. Zálohy se zaokrouhlují na celá eura dolů, minimální výše zálohy musí být 50 EUR. (GewStG)

3.1.5 Církevní daň

Církevní daň je v Německu vybírána daňovými úřady, které ji dále vyplácí církvím. Pro církve je církevní daň nejvýznamnějším příjmem, používá ho k financování náboženského vyučování, údržbě církevních budov a na komunitní práce. (IMACC 2019b; Kirchenaustritt n.d.)

Poplatníkem církevní daně jsou všichni obyvatelé Německa, kteří jsou členové některé německé církve (obvykle katolické či protestantské) a mají v Německu trvalé bydliště. Němci, kteří žijí v zahraničí nejsou povinni platit církevní daň. (IMACC 2019b)

Pokud poplatník nechce platit církevní daň, stačí se odhlásit z církve (opustit kostel). Církevní daňová povinnost končí uplynutím kalendářního měsíce, ve kterém se poplatník odhlásil z církve. (IMACC 2019b)

Sazba církevní daně se liší dle státu, ve kterém je vybírána. V Bavorsku, Bádensku-Württembersku sazba daně činí 8 % z daně z příjmů, v ostatních federálních státech je sazba daně 9 % z daně z příjmů. (IMACC 2019b)

3.1.6 Daň dědická a darovací

V Německu je **daň dědická a darovací** upravena zákonem o dani dědické a darovací Erbschaftsteuer und Schenkungsteuergesetz (ErbStG) ve znění ze dne 27. února 1997, jenž byl naposledy novelizován dne 26. listopadu 2019. (ErbStG)

Tato daň je uvalena na majetek získaný darem, děděním nebo na majetek nadace, který je zdaněn jednou za 30 let. **Základem daně** je tržní hodnota darovaného či děděného majetku, ten lze snížit podle § 10 o náklady na pohřeb, administrativní výdaje aj. (ErbStG; Široký 2018)

Základ daně lze dále dle příbuzenského vztahu snížit o nezdánitelnou část základu daně. Čím bližší je vztah mezi zůstavitelem a dědicem/obdarovaným, tím je vyšší daňová úleva. (Široký 2018)

V následující tabulce je znázorněna nezdánitelná část základu daně podle příbuzenského vztahu:

Tab. 5: Nezdánitelná část základu daně dědické a darovací

Dědic/obdarovaný	Nezdánitelná část základu daně (EUR)
Manželé a partneři	500 000
Děti a nevlastní děti	400 000
Vnuci	200 000
Ostatní příjemci v kategorii I.	100 000
Příjemci v kategorii II.	20 000
Příjemci v kategorii III.	20 000

Zdroj: Široký (2018, s. 290)

Poplatníci daně darovací a dědické jsou podle příbuzenského vztahu rozděleny do tří kategorií. Do první kategorie spadají manžel/manželka a životní partner, děti a nevlastní děti, potomci dětí a nevlastních dětí (vnoučata), rodiče a prarodiče v případě smrti. Do druhé kategorie patří rodiče a předci, pokud nepatří do kategorie I, sourozenci, synovci a neteře, nevlastní rodiče, zeťové a snachy, tcháni a tchýně, rozvedený manžel/manželka a v případě darování rodiče a prarodiče. Do poslední kategorie spadají všechny ostatní osoby včetně právnických osob. (ErbStG; Široký 2018)

Sazba daně dědické a darovací je progresivní, stanovuje se podle kategorie poplatníka daně. V první kategorii se sazba daně pohybuje od 7 % do 30 %, v druhé kategorii mezi 15–43 % a v poslední kategorii mezi 30–50 %. U majetku, jehož hodnota je

do 75 000 EUR se uplatňuje nižší sazba daně, naopak u majetku převyšujícího částku 26 mil. EUR se používají vyšší daňové sazby. (Široký 2018)

3.1.7 Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti je majetková daň, kterou vybírají obce jednou ročně. Celý výnos z této daně plyne do rozpočtu obce, na jejímž katastrálním území se nemovitost nachází. Pro obce je daň z nemovitosti jeden z hlavních příjmů, používají ho na financování veřejného života např. investice do škol. (Immowelt 2018)

Poplatníkem daně je každý občan Německa, který vlastní nemovitý majetek. Nezáleží zda tento majetek používá k podnikání či nikoliv. Od daně z nemovitosti jsou osvobozeni dle § 3 a 4 např. nemovitosti používané pro charitativní účely, ulice, náměstí či nemovitosti, které se využívají pro účely vědy, výuky a vzdělání. (GrStG; Široký 2018)

Rozlišují se dva druhy daně z nemovitosti:

- daň z nemovitosti A – zemědělská půda
- daň z nemovitosti B – zastavěná půda

Základem daně z nemovitosti je jednotková hodnota tzn. hodnota nemovitosti stanovená úřady. Daň se stanovuje jako součin jednotkové hodnoty nemovitosti a základní federální **sazby daně** ve výši 0,35 %. Výsledek je dále vynásoben koeficientem obce. Tento koeficient si stanovuje každá obec sama a pohybuje se mezi 280 % až 810 %. V Berlíně je koeficient nejvyšší a činí 810 %, v oblastech s méně než 1 000 obyvatel je výše koeficientu 0 %, tudíž nejnižší. Výše **efektivní úrokové sazby** se pohybuje v rozmezí od 0,96 % do 2,84 %. (GrStG; Široký 2018)

Zdaňovací období je jeden kalendářní rok. Daň je dle § 28 splatná ve čtyřech splátkách – 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu. Nepřesáhne-li daň částku 15 EUR, je daň splatná 15. srpna. Pokud je daňová povinnost stanovena maximálně do částky 30 EUR, je splatnost daně rozdělena dle § 28 odst. 2 do dvou splátek (15. února a 15. srpna). (GrStG)

3.1.8 Daň z převodu nemovitosti

Daň z převodu nemovitosti je jednorázová daň, jenž je v Německu upravena zákonem o dani z převodu nemovitosti tzn. Grunderwerbsteuergesetz ve znění ze dne 26. února 1997, naposledy pozměněný dne 25. března 2019. (GrEStG)

Daň z převodu nemovitosti je uvalena na úplatný převod vlastnických práv k majetku nacházejícímu se na území Německa. (Immoverkauf24 2020)

Od daně z převodu nemovitosti jsou osvobozeny dle § 3 a 4 tyto skutečnosti:

- nákup pozemku, jehož hodnota nepřesahuje 2 500 EUR
- nabytí nemovitosti darem či děděním (podléhá dani dědické a darovací)
- nabytí majetku bývalým manželem/manželkou v rámci rozvodového řízení
- nabytí majetku dětmi a nevlastními dětmi
- nabytí majetku cizím státem (je-li majetek používán pro účely velvyslanectví nebo konzulárních úřadů)
- nabytí majetku cizím státem nebo zahraniční kulturní institucí (je-li majetek určen pro kulturní účely) (GrEStG)

Základem pro výpočet **daně** je kupní cena. Předchozí vlastník a nabyvatel při prodeji uzavřou kupní smlouvu, ve které stanoví kdo zaplatí daň z převodu nemovitosti, protože podle § 13 odst. 2 jsou povinni zaplatit daň společně. V praxi daň platí pouze jeden. (GrEStG; Immoverkauf24 2020)

Do roku 2006 byla **sazba daně** v Německu jednotná a činila 3,5 %. Od 1. září 2006 si každý federální stát může sazbu daně stanovit sám, a proto se v jednotlivých federálních státech sazba daně liší, pohybuje se od 3,5 % do 6,5 %. Celý výnos daně z převodu nemovitosti náleží jednotlivým státům (spolkovým zemím). (Immoverkauf24 2020)

Tab. 6: Přehled sazeb u daně z převodu nemovitosti v jednotlivých státech

Stát	Sazba daně (v %)
Bavorsko, Sasko	3,5
Hamburk,	4,5
Bádensko-Württembersko, Brémy, Dolní Sasko, Porýní-Falc, Sasko-Anhaltsko	5,0
Berlín, Hessen, Meklenbursko-Přední Pomoránsko	6,0
Brandenburg, Severní Porýní-Vestfálsko, Sársko, Šlesvicko-Holštýnsko, Durynsko	6,5

Zdroj: Immoverkauf24 (2020), zpracováno autorkou

Daňová povinnost se stanovuje jako součin kupní ceny a sazby daně federativního státu, ve kterém se nemovitost nachází. Výsledná daň se zaokrouhluje dolů na celé eura. Splatnost daně je dle zákona stanovena na jeden kalendářní měsíc po vyúčtování daně, finanční úřad může toto období prodloužit. (GrEStG; Immoverkauf24 2020)

3.1.9 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel je od 1. července 2009 federální daní, příjem daně činí ročně okolo 8,8 miliard eur. Za výpočet a výběr daně z motorových vozidel je od roku 2014 zodpovědná Federální celní správa Německa. (Bussgeldkatalog 2020)

Dani z motorových vozidel podléhá dle § 1 držení motorových tuzemských a zahraničních vozidel používaných k provozu na německých veřejných komunikacích, nezákonné používání vozidla nebo přidělení historických poznávacích značek a červených poznávacích značek pro opakované použití, které jsou vydány německým registračním úřadem. (KraftStG)

Od daně jsou v Německu dle zákona o dani z motorových vozidel (Kraftfahrzeugsteuergesetz) z roku 2002 osvobozeny:

- vozidla používaná výhradně ve službách spolkové policie, federální policie, policie nebo celní správy
- vozidla používaná pro stavbu silnic
- vozidla používaná výhradně v hasičských službách
- traktory (kromě tahačů), speciální vozidla, přívěsy motorových vozidel za traktory nebo speciální vozidla používaná pro zemědělství a lesnictví
- vozidla určená pro těžce zdravotně postižené
- vozidla používaná k čistění ulic (KraftStG)

Podle § 7 je **poplatníkem daně**:

- u tuzemských vozidel – osoba, na kterou je vozidlo registrováno
- u zahraničních vozidel – osoba používající vozidlo
- u nezákonně používaných vozidel – osoba, jenž vozidlo nezákonně používá
- u vozidel s historickými poznávacími značkami – osoba, které byla poznávací značka přidělena (KraftStG)

Výše daně se u jednotlivých vozidel liší, záleží na několika faktorech. U osobních automobilů rozhoduje datum první registrace. Je-li osobní automobil registrován do 30. června 2009 závisí výše daně na objemu motoru a druhu paliva (benzín, nafta). U osobních automobilů poprvé registrovaných od 1. července 2009 je dalším rozhodujícím faktorem výše emisí CO₂. **Základem daně** u motocyklů je objem zdvihového motoru v cm³, u vozidel s celkovou povolenou hmotností nad 3,5 tuny rozhoduje emisní třída a celková povolená hmotnost. Sazby daně jsou uvedeny v zákoně v § 9, např. sazba daně u motocyklu činí 1,84 EUR za každý 25 cm³ objemu zdvihového motoru. (Bussgeldkatalog 2020; KraftStG)

Daň z motorových vozidel se platí předem jednou ročně, přesáhne-li daňová povinnost 500 EUR lze daň platit půlročně. Pokud je daň vyšší než 1 000 EUR může poplatník platit daň čtvrtletně. U těchto případů je připočítán příplatek ve výši 3 % u půlročního placení daně a 6 % u daní placených čtvrtletně. Daň se zaokrouhluje na celé eura dolů. (KraftStG)

3.2 Nepřímé daně

3.2.1 Spotřební daň

Spotřební daně jsou selektivní daně, které zdaňuje spotřebu určitého druhu výrobků. Většina spotřebních daní v Německu je federativní, jsou vybírány Spolkovou celní správou a jejich výnos plyne do rozpočtu spolku. Výjimkou je daň z piva, jejíž výnos plyne do rozpočtu jednotlivých zemí. Německá území Helgoland a Büsingen jsou osvobozeny od placení spotřebních daní, protože patří ke švýcarskému daňovému území. (CzechTrade 2019)

Na území Německa jsou vybírány tyto spotřební daně, které jsou upraveny různými individuálními zákony o spotřebních daních:

- Daň z elektřiny (upravena zákonem StromStG)
- Daň z tabáku (upravena zákonem TabStG)
- Daň z alkoholu (upravena zákonem AlkStG)
- Daň z piva (upravena zákonem BierStG)
- Daň z šumivého vína a meziproduktů (upravena zákonem SchaumwZwStG),
- Daň z kávy (upravena zákonem KaffeStG)
- Daň z alcopopu (upravena zákonem AlkopopStG)

- Daň z energie (upravena zákonem EnergieStG) (Zoll 2020)

Většina spotřebních daní v Německu se z části řídí směrnicemi a nařízeními EU o spotřebních daních, výjimkou jsou vnitrostátní neharmonizované spotřební daně: daň z kávy, daň z alcopopu vybíraná od července 2004 a daň z energie, která v roce 2006 nahradila daň z minerálních olejů. (Zoll 2020)

3.2.2 Daň z přidané hodnoty

V Německu je daň z přidané hodnoty legislativně upravena směrnicí Rady 2006/112/ES a zákonem o dani z přidané hodnoty (Umsatzsteuergesetz) ze dne 21. února 2005. (Široký 2018; UStG)

Předmětem daně jsou následující skutečnosti:

- dodání zboží v tuzemsku
- poskytnutí služeb v tuzemsku
- pořízení zboží z jiného členského státu podnikatelem v rámci jeho podnikatelské činnosti
- dovoz zboží do Německa nebo do oblastí Jungholz a Mittelberg, které spadají pod Rakousko
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu Evropské unie (Široký 2018)

Osobou povinnou k dani jsou všichni podnikatelé včetně osob vykonávajících svobodná povolání a dovozci. Registrační povinnost k dani mají podnikatelé pokud jejich obrat za předchozím rok přesáhl částku 17 500 EUR. Nepřesáhne-li roční obrat registrační limit je plátce osvobozen od povinné registrace, nicméně se může stát plátcem daně dobrovolně. (Široký 2018)

V Německu aplikují dvě sazby daně – základní sazbu daně ve výši 19 % a sníženou sazbu ve výši 7 %. Snížená sazba daně se vztahuje na léky, noviny a knihy, vstupné do divadel, muzeí a na koncerty, invalidní vozíky, základní potraviny, pití aj. (Široký 2018; UStG)

Po celý rok osoby povinné k dani podávají tzv. předběžné měsíční nebo čtvrtletní daňové přiznání. Následně jsou plátcí povinni předložit souhrnné roční daňové přiznání,

keré je součtem jednotlivých předběžně podaných daňových přiznání. Podání se provádí elektronicky prostřednictvím aplikace ELSTER. (Euroskop n.d.; Nerudová 2014)

3.3 Sociální pojištění

Systém sociálního pojištění v Německu se skládá ze zdravotního pojištění, důchodového pojištění, pojištění v nezaměstnanosti a pojištění dlouhodobé péče. (Široký 2018)

Zaměstnanci musí ze své hrubé mzdy odvést následující odvody:

- důchodové pojištění (9,30 %)
- zdravotní pojištění (7,30 %)
- pojištění v nezaměstnanosti (1,25 %)
- pojištění dlouhodobé péče (1,525 %) (Eures – Triregio 2019)

Maximální vyměřovací základ je pro zaměstnance v roce 2019:

- důchodové pojištění, pojištění v nezaměstnanosti – 80 400 EUR (západ), 73 800 EUR (východ)
- zdravotní pojištění, pojištění dlouhodobé péče – 54 450 EUR (Eures – Triregio 2019)

Pojištění dlouhodobé péče je stanoveno na 1,525 % z hrubé mzdy ve všech zemích kromě Saska, kde toto pojištění činí 2,025 %. Bezdětní zaměstnanci musí pojištění dlouhodobé péče navýšit o 0,25 % na 1,775 % (v případě Saska na 2,275 %). (Eures – Triregio 2019)

Zaměstnavatelé musí za své zaměstnance odvádět stejné procento jako zaměstnanci ze svých mezd i limity pro maximální vyměřovací základ zůstávají stejné. Výjimkou je pojištění dlouhodobé péče, které se u bezdětných zaměstnanců nezvyšuje. Zaměstnavatel odvádí za bezdětné zaměstnance i za zaměstnance s dětmi stejné procento, a to 1,525 %. (Eures – Triregio 2019)

4 Komparace daňových soustav České republiky a Německa

Tato kapitola se zabývá porovnáním daňové soustavy České republiky a Německé spolkové republiky z hlediska výběru (struktury) daňových příjmů, rozpočtového určení, výpočtu daní a daňového zatížení obou zemí. U vybraných daní jsou rozdíly znázorněny na modelových příkladech, které jsou řešeny podle platných daňových zákonů.

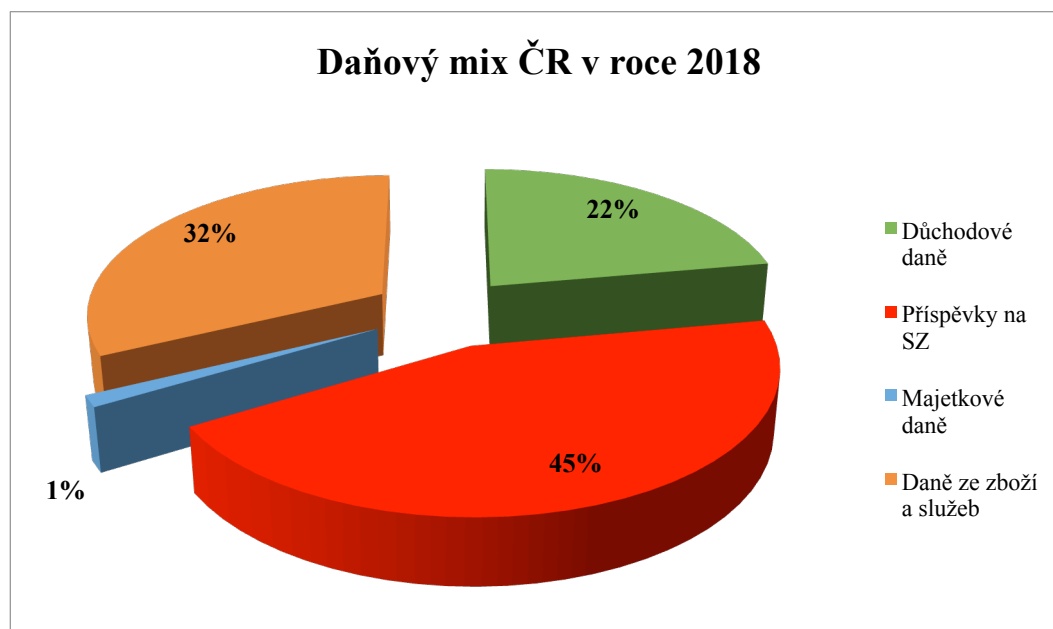
4.1 Struktura daňových příjmů ČR a Německa

Pro srovnání struktury daňových příjmů ČR a Německa byly použity výsečové grafy. V grafech nejsou znázorněny pouze daňové příjmy, ale i pojistné na sociální zabezpečení, údaje pochází z roku 2018.

Celkové příjmy státního rozpočtu ČR v roce 2018 činily 1 403,92 mld. Kč z toho daňové příjmy vč. pojistného na SZ (sociální zabezpečení) dosáhly 1 238,92 mld. Kč, což tvoří přibližně 88,25 % celkových příjmů. (Ministerstvo financí 2019)

Graf č. 1 znázorňuje strukturu daňových příjmů v České republice v roce 2018.

Graf 1: Daňový mix ČR v roce 2018

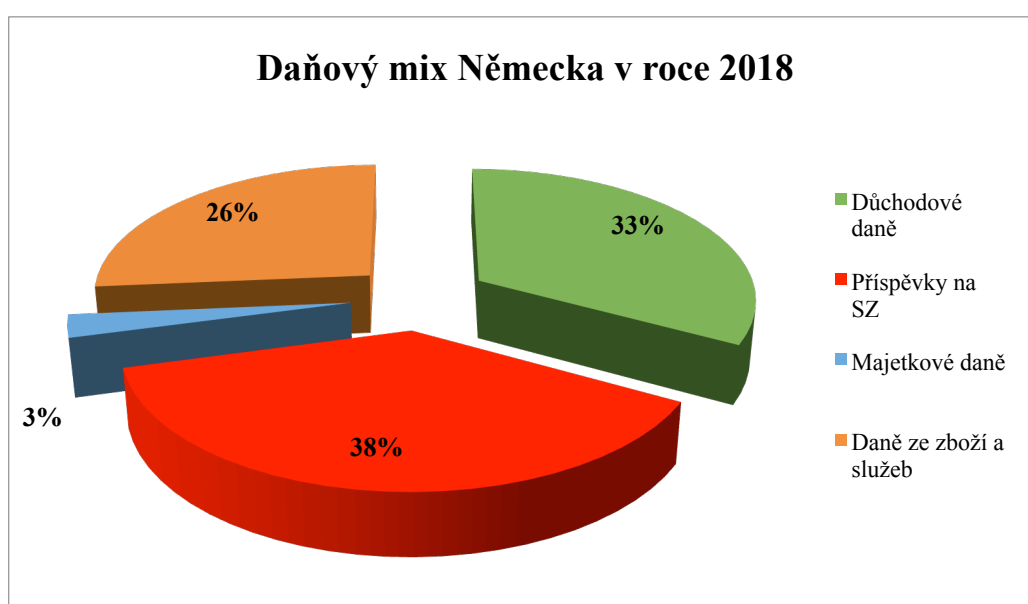
Zdroj: OECD Revenue Statistics (2019), zpracováno autorkou

Na celkovém výběru daňových příjmů se nejvíce v roce 2018 podílelo se svými 45 % pojistné na sociální zabezpečení. Dalším kvantitativně významným příjmem se stal

výnos z daní ze zboží a služeb vč. DPH (32 %). Zanedbatelnými daňovými příjmy do státního rozpočtu byly výnosy z majetkových daní, které tvořily pouze 1 %.

Daňový mix Německa má oproti ČR na celkovém výběru daní vyšší podíl důchodových daní. Jedním z důvodů je větší počet daní z důchodů, které v ČR nejsou vybírány např. živnostenská daň, solidární daň či církevní daň. Nejvíce se na daňových výnosech stejně jako v ČR podílí pojistné na SZ (38 %). Na celkovém výběru se nejméně účastní majetkové daně (3 %).

Graf 2: Daňový mix Německa v roce 2018

Zdroj: OECD Revenue Statistics (2019), zpracováno autorkou

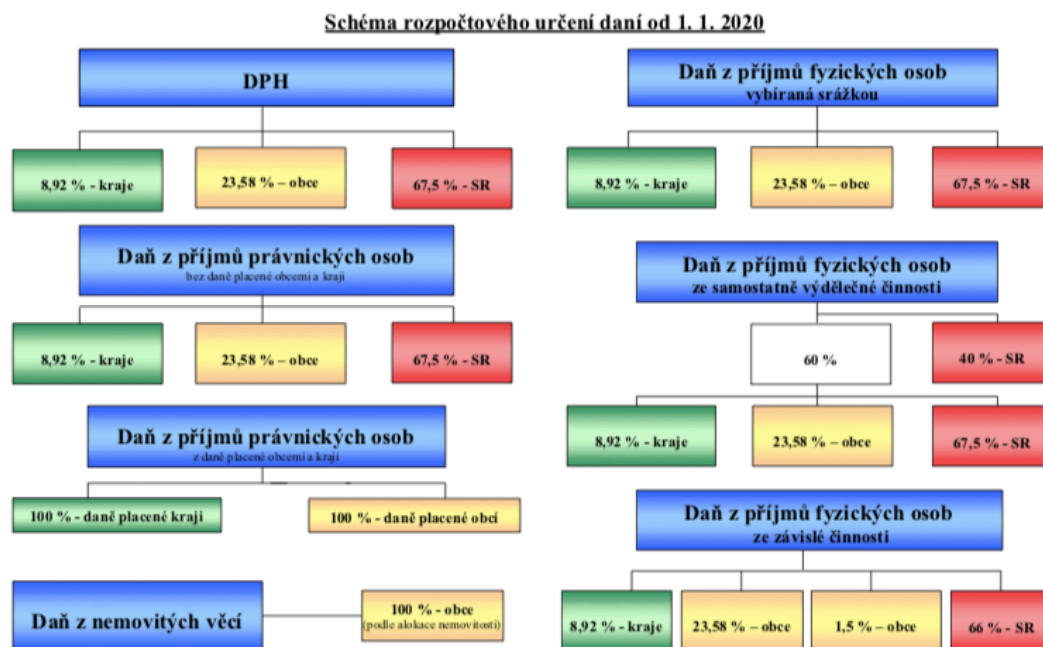
4.2 Rozpočtové určení daní ČR a Německa

4.2.1 Rozpočtové určení ČR

Rozpočtové určení daní v České republice upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.

Na obrázku č. 3 je znázorněno rozpočtové určení daní vybíraných v České republice. V ČR se výnos daní rozděluje mezi státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí.

Obr. 3: Rozpočtové určení daní ČR platný od 1. 1. 2020

Zdroj: Finanční správa (2020)

Příjem obce představuje:

- 100 % daně z nemovitých věcí (příjmem obce, na jejímž katastrálním území se nemovitá věc nachází)
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu DPH
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu z daně z příjmů PO (bez daně placené obcemi a kraji)
- 100 % daně z příjmů PO, kdy poplatníkem je obec
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu z daně z příjmů FO (vybíraného srážkou)
- 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu z daně z příjmů FO (ze samostatně výdělečné činnosti)
- 23,58 % a 1,5 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob (ze závislé činnosti)

Výnos daní se u jednotlivých obcí rozděluje podle počtu obyvatel, rozlohy území a počtu žáků navštěvující školu zřízenou obcí. (zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení)

Zbylá procenta u jednotlivých daní se dělí mezi státní rozpočet a rozpočty krajů. Do Státní fondu dopravní infrastruktury plyne celý výnos z daně silniční (100 %) a 9,1 % celostátního hrubého výnosu spotřební daně z minerálních olejů. (zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení)

4.2.2 Rozpočtové určení Německa

Z hlediska rozpočtové určení se daně v Německu dělí na unijní, spolkové (federativní), zemské a obecní daně. Rozpočtové určení jednotlivých daní je znázorněno v tabulce.

Tab. 7: Rozpočtové určení daní Německa

NÁZEV DANĚ	SPOLEK	SPOLKOVÁ ZEMĚ	OBEC
Daň z příjmů fyzických osob	50 %	50 %	
Daň z příjmů právnických osob	42,5 %	42,5 %	15 %
Solidární daň	100 %		
Živnostenská daň			100 %
Dědická a darovací daň		100 %	
Daň z nemovitosti			100 %
Daň z převodu nemovitosti		100 %	
Daň z motorových vozidel	100 %		
DPH	49,6 %	47,2 %	3,2 %
Spotřební daně:			
- Daň z elektřiny	100 %		
- Daň z tabáku	100 %		
- Daň z alkoholu			
- Daň z kávy	100 %		
- Daň z energie	100 %		
- Daň z piva		100 %	

Zdroj: Spolkové ministerstvo financí (2018), zpracováno autorkou

Rozpočtové určení daní Německa a ČR je odlišné, u daňové soustavy Německa převažuje počet svěřených daní.

Svěřenými daněmi jsou všechny spotřební daně, jejíž výnos jde do rozpočtu spolku (federativního státu). Výjimkou je daň z piva, která je vybírána na úrovni spolkových zemí. Veškeré majetkové daně lze zařadit mezi svěřené daně. Většina z nich – daň

dědická a darovací, daň z převodu nemovitosti proudí do rozpočtu spolkových zemí. Církevní daň přispívá do rozpočtu církví, pro kterou je tato daň hlavním příjmem.

Typickou sdílenou daní je DPH, které plyne do rozpočtu spolku, spolkových zemí, obce a do rozpočtu Evropské unie. Z důchodových daní se řadí ke sdíleným daním daň z příjmů PO a daň z příjmů FO, která se podílí 50 % na rozpočtu spolku a 50 % na rozpočtu spolkových zemí.

4.3 Porovnání důchodových daní

4.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Rozdíly u daně z příjmů fyzických osob v ČR a Německu spočívají zejména ve způsobu výpočtu daňové povinnosti. Tyto rozdíly jsou demonstrovány na příkladech. V závěru kapitoly 4.3.1 je zhodnoceno zda více státu odvede zaměstnanec ČR nebo zaměstnanec Německa. Mzda u německého poplatníka je přepočtena kurzem České národní banky (ČNB).

Příklad č. 1:

Daňový poplatník pan Procházka pracuje v ČR na základě pracovní smlouvy na plný pracovní poměr. Jeho hrubý měsíční příjem ze zaměstnání činí 38 300 Kč. Poplatník je svobodný, věřící a má podepsané prohlášení k dani.

Tab. 8: Řešení příkladu č. 1 – Daň z příjmů fyzických osob v ČR

Výpočet roční čisté mzdy v ČR (v Kč)		
Měsíční hrubá mzda		38 300
Roční hrubá mzda	$38\,300 \times 12$	459 600
Výpočet zdravotního a sociálního pojištění		
Vyměřovací základ		459 600
Sociální pojištění		
- zaměstnanec (6,5 %)	$459\,600 \times 0,065$	29 874
- zaměstnavatel (24,8 %)	$459\,600 \times 0,248$	113 980,8
Zdravotní pojištění		
- zaměstnanec (4,5 %)	$459\,600 \times 0,045$	20 682
- zaměstnavatel (9 %)	$459\,600 \times 0,09$	41 364
Výpočet daně z příjmů FO		
Základ daně tzv. superhrubá mzda	$459\,600 \times 1,338$	614 944,8
Zaokrouhlený základ daně		614 900

Daň z příjmů FO	$614\,900 \times 0,15$	92 235
Slevy na dani		
- sleva na poplatníka		24 840
Daň po slevách na dani		67 395
Výpočet čisté mzdy		
Hrubá mzda		459 600
- sociální pojištění (zaměstnanec)		29 874
- zdravotní pojištění (zaměstnanec)		20 682
- daň po slevách		67 395
Čistá roční mzda		341 649

Zdroj: Vlastní zpracování (2020)

Ve výpočtu daně z příjmů fyzických osob je základem daně tzv. superhrubá mzda zaokrouhlena na celé 100 Kč dolů. Superhrubá mzda se skládá z hrubé mzdy a 33,8 % pojistného na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele.

Příklad č. 2

V příkladu č. 2 je poplatníkem daně rovněž pan Procházka, který na základě pracovní smlouvy žije a pracuje v Německu. Měsíční hrubý příjem činí 1 396 EUR (zaokrouhleno na celé EUR nahoru, k přepočtu byl použit kurz ČNB k 25. březnu 2020 – 27,440 Kč/euro). Pan Procházka je svobodný, věřící a má podepsané prohlášení k dani.

Tab. 9: Řešení příkladu č. 2 – Daň z příjmů fyzických osob v Německu

Výpočet roční čisté mzdy v Německu (v EUR)		
Měsíční hrubá mzda		1 396
Roční hrubá mzda	$1\,396 \times 12$	16 752
Výpočet zdravotního a sociálního pojištění		
Vyměřovací základ		16 752
Zaměstnanec		
Zdravotní pojištění (7,30 %)	$16\,752 \times 0,073$	1 223
Důchodové pojištění (9,30 %)	$16\,752 \times 0,093$	1 578
Pojištění v nezaměstnanosti (1,25 %)	$16\,752 \times 0,0125$	209
Pojištění dlouhodobé péče (1,775 %)	$16\,752 \times 0,01775$	297
Celkem		3 307
Zaměstnavatel		
Zdravotní pojištění (7,30 %)	$16\,752 \times 0,073$	1 223

Důchodové pojištění (9,30 %)	$16\,752 \times 0,093$	1 578
Pojištění v nezaměstnanosti (1,25 %)	$16\,752 \times 0,0125$	209
Pojištění dlouhodobé péče (1,525 %)	$16\,752 \times 0,01525$	255
Celkem		3 265
Daň z příjmů FO		
Daň z příjmů fyzických osob po zaokrouhlení		1 515
Církevní daň		
		136,35
Solidární daň (solidární příplatek)		
		83,325
Výpočet čisté mzdy		
Hrubá mzda		16 752
- celkem odvody (zaměstnanec)		3 307
- daň z příjmů FO		1 515
- církevní daň		136,35
- solidární daň		83,325
Čistá mzda		11 710,325

Zdroj: Vlastní zpracování (2020)

Postup výpočtu solidární a církevní daně bude znázorněn v kapitolách 4.3.2 a 4.3.4.

Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob

Pan Procházka s jeho ročním zdanitelným příjmem 16 752 EUR, spadá do skupiny zdanění od 14 533 EUR do 57 051 EUR. Pro danou skupiny platí tento vzorec pro výpočet daně z příjmů fyzických osob:

$$\text{Daň} = (212,02 \times z + 2\,397) \times z + 972,79$$

$$z = \frac{\text{zaokrouhlený příjem} - 14\,532}{10\,000}$$

Dosazení veličin do vzorečků:

$$z = \frac{16\,752 - 14\,532}{10\,000} = 0,222$$

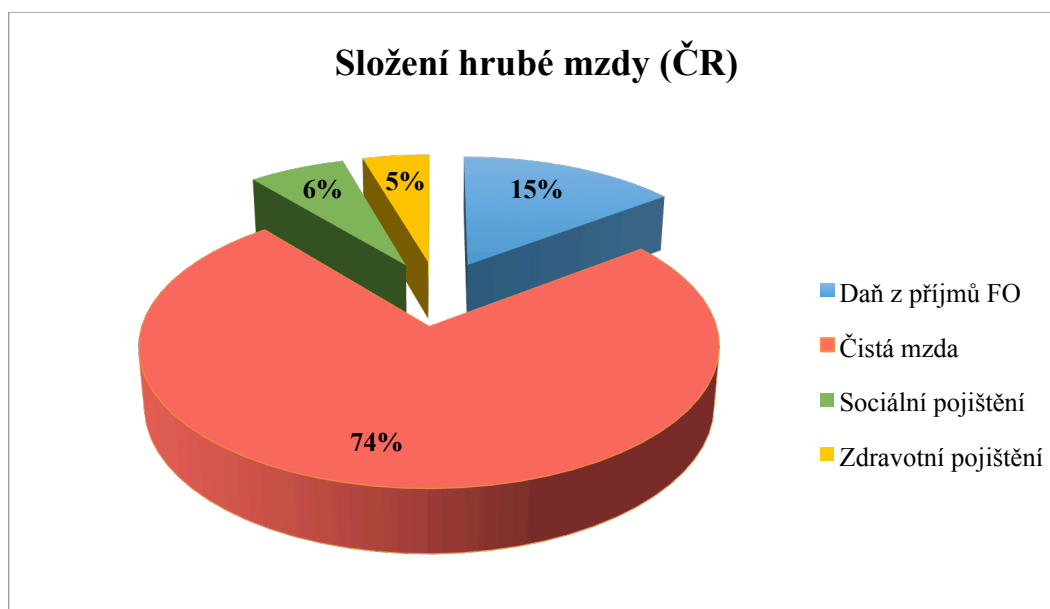
$$\text{Daň} = (212,02 \times 0,222 + 2\,397) \times 0,222 + 972,79 = 1\,515,373194 \text{ EUR}$$

Po zaokrouhlení je roční výsledná daňová povinnost 1 515 EUR.

Komparace výsledků - srovnání daňového zatížení mezd

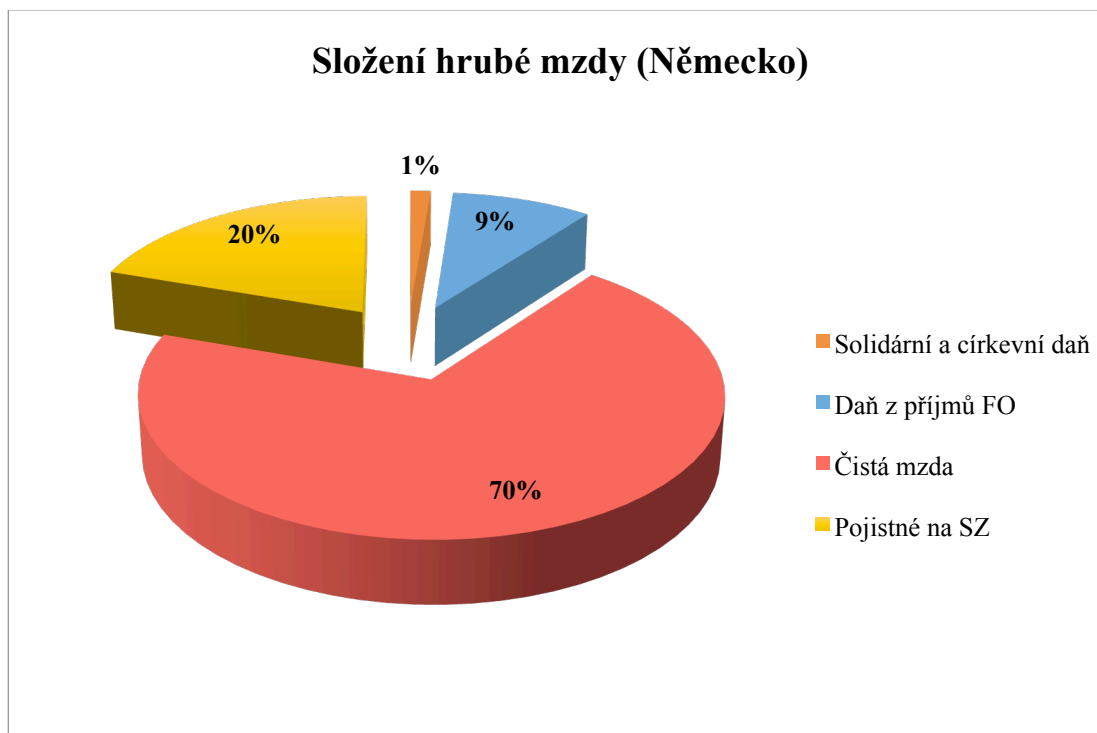
Způsob zdanění německých a českých mezd je velmi odlišný. Zásadní rozdíl spočívá v postupu výpočtu daňové povinnosti. V Německu je výpočet daně z příjmů fyzický osob složitější než v ČR. Poplatníkovi je dle rodinného stavu přiřazena jedna z šesti daňových tříd např. matka samoživitelka, která spadá do II. daňové třídy, zaplatí na dani z příjmů FO méně než vdaná žena. Daňové třídy mají vliv na daňové slevy, které si poplatník může uplatnit. Poplatník p. Procházka je zařazen do I. třídy, protože je svobodný a bezdětný. Tato třída má v Německu nejvyšší daňové zatížení. Německá sazba daně je na rozdíl od české progresivní tzn. procento zdanění se liší dle výše mzdy.

Graf 3: Složení hrubé mzdy v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování (2020)

Graf 4: Složení hrubé mzdy v Německu

Zdroj: Vlastní zpracování (2020)

Z grafů č. 3 a 4 je zřejmé, že u modelového příkladu český zaměstnanec celkově odvede ze mzdy o 4 % méně než německý. Není to způsobeno pouze solidárním příplatkem a církevní daní, které se v ČR z příjmů nevybírají, ale i výší pojistného na SZ. Německý poplatník daně musí ve srovnání s českým odvést příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění. Za českého zaměstnance tyto příspěvky odvádí pouze zaměstnavatel. Daň z příjmů FO je v tomto příkladu vyšší u českého zaměstnance.

Podle OECD bylo v roce 2019 daňové zatížení mezd u svobodných bezdětných zaměstnanců v Německu druhé nejvyšší z 36 zemí OECD (49,4 %). Česká republika se svými 43,9 % obsadila sedmé místo. Obě země se nacházeli nad průměrem, průměr u zemí OECD činil 36,0 %. Nejvyšší zdanění práce bylo v Belgii, které jako jediné přesáhlo hranici 50 %. (OECD 2020)

4.3.2 Solidární daň (solidární příplatek)

V České republice solidární příplatek ve výši 7 % platí poplatníci pouze v případě, že překročí určený limit. Tento roční limit se stanovuje jako 48násobek průměrné mzdy.

Pro rok 2019 byl limit stanoven na 1 569 552 Kč, v roce 2020 vzrostl na 1 672 080 Kč. Kdežto v Německu je solidární daň ve výši 5,5 % povinná pro všechny zaměstnance, jejichž daňová povinnost přesáhne 972 EUR ročně (u manželského splittingu 1 944 EUR ročně).

Solidární příplatek se v ČR vypočítá jako 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a § 7 a 48násobkem průměrné mzdy. Zatímco v Německu se stanovuje jako 5,5 % z daně z příjmů. Solidární příplatek se v Německu nevybírání pouze u FO, ale i u PO.

Následující příklad se věnuje výpočtu solidární daně u německého daňového poplatníka.

Příklad č. 3

Tento příklad navazuje na příklad č. 2 – Daňový poplatník je pan Procházka žijící v Německu, jehož roční daň z příjmů FO je 1 515 EUR.

Řešení:

- Roční daň z příjmů fyzických osob: 1 515 EUR
- Měsíční daň z příjmů fyzických osob: 126,25 EUR
- Sazba daně: 5,5 %

$$\text{Solidární daň} = 126,25 \times 0,055 = 6,9438 \text{ EUR}$$

Měsíční solidární daň činí u p. Procházky 6,9438 EUR. Ročně daňový poplatník odvede do rozpočtu 83,325 EUR.

4.3.3 Církevní daň

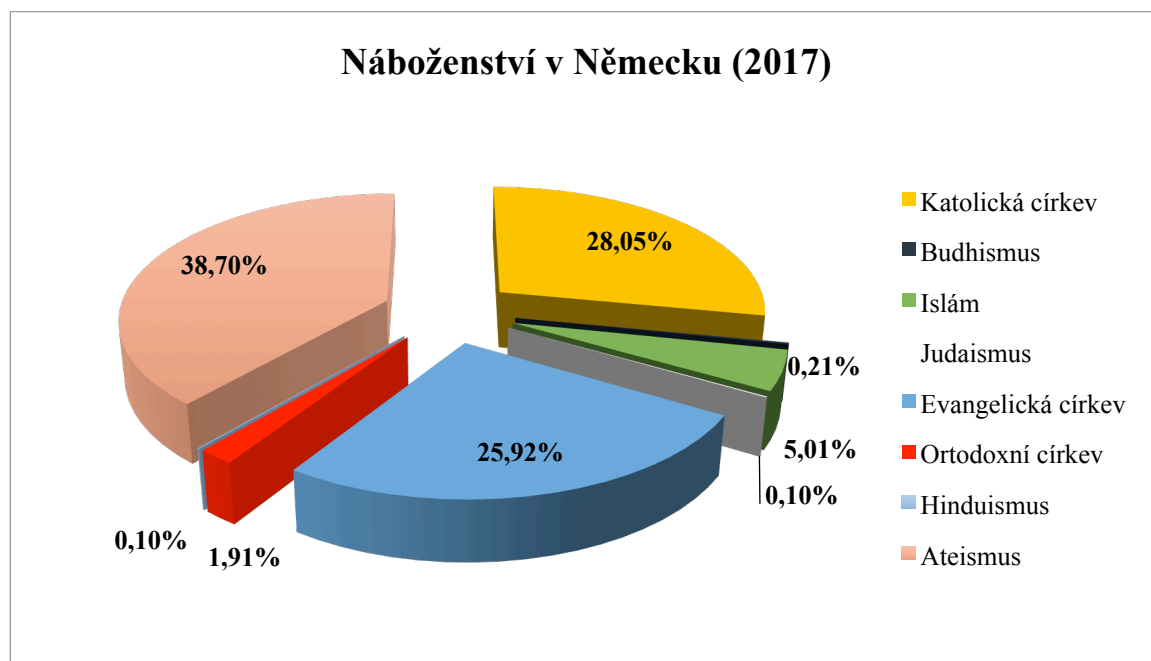
V ČR není na rozdíl od Německa zavedena církevní daň. Církevní daň musí platit každý občan Německa, který je přihlášen u některé církve.

Německo je ve srovnání s ČR silně věřící. Dle posledního sčítání lidu z roku 2011 zveřejněného na ČSÚ množství věřících v České republice dosáhl 20,8 %. Podíl osob bez víry na celkovém počtu obyvatel je 34,5 %, zbylých 44,7 % obyvatel se nevyjádřilo k náboženskému vyznání.

Počet obyvatel v Německu je přibližně 83,1 milionu obyvatel z toho se v roce 2017 k církvi hlásilo přibližně 61,30 % obyvatel. Největší zastoupení má katolická (28,05 %) a evangelická církev (25,92 %). Další církve, ke kterým se Němci hlásí, mají v zemi

značně menší zastoupení – Islám (5,01 %), ortodoxní církve (1,91 %), buddhismus (0,21 %), hinduismus (0,10 %) a judaismus (0,10 %).

Graf 5: Struktura náboženského vyznání v Německu v roce 2017

Zdroj: CzechTrade (2019), zpracováno autorkou

V příkladu č. 4 je popsán postup výpočtu církevní daně u pana Procházky. Tento příklad opět navazuje na příklad č. 2, kde byla stanovena daňová povinnost p. Procházky, který žije a pracuje v Německu.

Příklad č. 4

Daň z příjmů FO u pana Procházky činí 1 515 EUR. Jelikož sazba daně záleží na místě zaměstnání poplatníka tzn. ve kterém spolkové zemi pracuje, budou provedeny dva výpočty. Pan Procházka pracuje v:

a) Berlíně

b) Bavorsku

Řešení:

a) Roční daň z příjmů fyzických osob: 1 515 EUR

Sazba daně (Berlín): 9 %

$$\text{Církevní daň} = 1\,515 \times 0,09 = 136,35 \text{ EUR}$$

b) Roční daň z příjmů fyzických osob: 1 515 EUR

Sazba daně (Bavorsko): 8 %

$$\text{Církevní daň} = 1\,515 \times 0,08 = 121,20 \text{ EUR}$$

Církevní daň se vypočítá jako součin daně z příjmů fyzických osob a sazby daně, jenž náleží spolkové zemi, ve které poplatník pracuje. Jestliže p. Procházka bude pracovat v Berlíně zaplatí ročně na církevní daní 136,5 EUR což je o 15,3 EUR více nežli v Bavorsku.

4.3.4 Daň z příjmů právnických osob

V ČR jsou daně z příjmů sloučeny pod jeden zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, zatímco v Německu je daň z příjmů PO upravena samostatným zákonem Körperschaftsteuergesetz.

Daň z příjmů právnických osob je velmi podobná pokud jde o předmět, osvobození a poplatníky daně. Rozdíl mezi českou a německou daní spočívá zejména v sazbě daně. Německá sazba daně je nižší než česká, která činí 19 %. V Německu je základní sazba daně 15 %. Jelikož i příjmy z podnikání podléhají solidárnímu příplatku, zvyšuje se daňová sazba na 15,825 %.

V ČR se daňové přiznání podává nejpozději do tří měsíců od skončení zdaňovacího období, podléhá-li PO auditu je tento termín prodloužen na šest měsíců. Německý poplatník je povinen podat daňové přiznání do 31. května po skončení zdaňovacího období.

V České republice lze snížit daňovou povinnost o daňové slevy např. investice do výzkumu a vývoje nebo slevy na zaměstnance se zdravotním postižením, v Německu nikoliv. Dalším rozdílem je skupinové zdanění, které je v Německu ovládaným a ovládajícím firmám umožněno. V ČR není skupinové zdanění povoleno. (Široký 2018)

4.3.5 Živnostenská daň

V Německu není zisk právnických osob zdaněn pouze daní z příjmů PO jako v ČR, ale i solidární a živnostenskou daní. Živnostenská daň plyne do rozpočtu obce, na jejímž území PO provozuje činnost. Přemístí-li se firma během zdaňovacího období do jiného města, je základ daně rozdělen mezi obce. Daň je následně stanovena podle koeficientu příslušné obce. (IONOS 2019)

Příklad č. 5

Na příkladu č. 5 je znázorněn rozdíl ve výpočtu živnostenské daně u osoby pracující na základě živnostenského oprávnění a u společnosti s ručením omezeným. Roční zisk u obou subjektů je 150 000 EUR. Firma podniká v Berlíně, OSVČ vykonává živnost též v hlavním městě.

Řešení:

Tab. 10: Postup výpočtu živnostenské daně

	Živnostník	Společnost s ručením omezeným
Roční zisk (v EUR)	150 000	150 000
Příspěvek (v EUR)	24 500	-
Základ daně (v EUR)	125 500	150 000
Sazba daně	$0,035 \times 4,10 = 0,1435$	$0,035 \times 4,10 = 0,1435$
Živnostenská daň (v EUR)	18 009,25	21 525

Zdroj: Vlastní zpracování (2020)

Komparace výsledků

Jak je patrné z tabulky roční živnostenská daň u OSVČ činí 18 009,25 EUR, což je o 3 515,75 EUR méně než u společnosti s ručením omezeným. Rozdíl spočívá v tom, že živnostník si může roční základ daně snížit o příspěvek ve výši 24 500 EUR, zatímco firma nikoliv. Živnostenská daň se stanovuje jako součin základu daně a sazby daně. Sazba daně není pro všechny obce shodná. Základní sazba daně činí 3,5 %, která je dále násobena obecní sazbou daně, jenž si každá obec stanovuje sama. V příkladu č. 5 oba subjekty podnikají v Berlíně, zde činí obecní sazba daně 410 %.

4.4 Porovnání majetkových daní

4.4.1 Daň silniční

Náhradou české daně silniční je v Německu daň z motorových vozidel, která má širší rozsah zdanění. ČR oproti Německu zdaňuje pouze motorová vozidla a jejich přípojná vozidla používaná k podnikání, registrovaná a provozovaná v ČR. Zatímco v Německu jsou předmětem daně tuzemská i zahraniční vozidla a historické dopravní prostředky.

Od daně silniční jsou v ČR osvobozeny motorová vozidla kategorie L (vozidla s méně než čtyřmi koly) např. motocykly, kdežto v Německu běžně podléhají zdanění.

Výše daně v Německu nezáleží pouze na objemu zdvihového motoru nebo největší povolené hmotnosti a počtu náprav jako v ČR, ale i na výši emisí CO₂ nebo druhu paliva (benzín, nafta).

4.4.2 Daň z nemovitých věcí

Příklad č. 6

Pan Procházka vlastní pozemek (zahradu) v Jincích o rozloze 1 156 m². Součástí pozemku je rodinný dům o výměře 114 m². Rodinný dům má dvě nadzemní podlaží (přízemí a patro).

Řešení:

Daň z pozemků

- Výměra pozemku: $1\,156 - 114 = 1042 \text{ m}^2$
- Cena pozemku v daném katastrálním území: $6,37 \text{ Kč/m}^2$
- Sazba daně u zahrady: $0,75 \%$
- Základ daně: 6 638

$$\text{Daň z pozemků} = 6\,638 \times 0,0075 = 49,785 \text{ Kč}$$

Daň ze staveb a jednotek

- Základ daně: 114 m^2
- Základní sazba daně: 2 Kč/m^2
- Koeficient dle počtu obyvatel: 1,4

- Zvýšení základní sazby za podlaží: 0,75 Kč
- Výsledná sazba daně = $2,75 \times 1,4 = 3,85$

$$\text{Daň ze staveb a jednotek} = 114 \times 3,85 = 438,9 \text{ Kč}$$

Součtem daňové povinnosti z pozemků a daně ze staveb a jednotek dostaneme daň z nemovitých věcí.

$$\text{Daň z nemovitých věcí} = 50 + 439 = 489 \text{ Kč}$$

Příklad č. 7

Pan Procházka vlastní rodinný dům nacházející se v Berlíně o rozloze 114 m². Rodinný dům stojí na pozemku o celkové výměře 1 156 m². Rodinný dům má dvě nadzemní podlaží (přízemí a patro). Jednotná hodnota nemovitosti stanovená úřadem činí 20 000 EUR.

Řešení:

- Základ daně: 20 000 EUR
- Základní sazba daně: 0,35 %
- Koeficient obce: 810 %
- Efektivní sazba daně = $0,0035 \times 810 = 2,835 \%$

$$\text{Daň z nemovitých věcí} = 20\,000 \times 0,02835 = 567 \text{ EUR}$$

Komparace výsledků

Stanovení daňové povinnosti je v Německu jednodušší než v ČR, ale tato metoda je zastaralá. Výše daně v Německu závisí na hodnotě nemovitosti stanovené úřadem. V západním Německu byly hodnoty nemovitostí upravovány naposledy v roce 1935 tzn., že jsou zastaralé a nesouhlasí s dnešní tržní hodnotou nemovitosti. (Immoverkauf24, 2020)

V Německu je sazba daně jednotná ve výši 0,35 %, ta se dále násobí dle obce, ve které se nemovitost nachází. V tomto příkladu se nemovitost nachází v Berlíně, a proto je sazba daně násobena koeficientem ve výši 810 %.

V ČR výše daně závisí na celkové výměře pozemku či stavby, jednotky. Základní sazba daně se liší dle druhu stavby, u obytných domů činí 2 Kč/m². Dále se navyšuje o 0,75 Kč za každé nadzemní podlaží, které přesahuje 2/3 zastavěné plochy. Nakonec se sazba

daně násobí koeficientem podle počtu obyvatele a místním koeficientem stanovila si její obec (v Jincích není místní koeficient určen).

4.4.3 Daň z nabytí nemovitých věcí

Příklad č. 8

Pan Procházka prodal byt 2+kk nacházející se v Praze paní Novákové. Kupní cena nemovitosti činila 3 250 000 Kč.

Řešení:

- Základ daně: 3 250 000 Kč
- Sazba daně: 4 %

$$\text{Daň z nabytí nemovitých věcí} = 3\,250\,000 \times 0,04 = 130\,000 \text{ Kč}$$

Záloha na daň z nabytí nemovitých věcí je 130 000 Kč.

Příklad č. 9

Pan Procházka prodal byt paní Novákové, který se nachází v Berlíně. Sepsali kupní smlouvu, ve které se dohodli, že daň z převodu nemovitosti zaplatí pí Nováková. Kupní cena nemovitosti byla sjednána na 118 440 EUR (zaokrouhleno na celé eura, k přepočtu byl použit kurz ČNB k 25. březnu 2020 – 27,440 Kč/euro)

Řešení:

- Základ daně: 118 440 EUR
- Sazba daně: 6 %

$$\text{Daň z převodu nemovitosti} = 118\,440 \times 0,06 = 7\,106,4 \text{ EUR}$$

Daňová povinnost u německého poplatníka daně je 7 106 EUR.

Komparace výsledků

V Německu je u daně z převodu nemovitosti základem daně kupní cena určená v kupní smlouvě. Zatímco v ČR může být základem daně sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota, zjištěná cena nebo zvláštní cena.

Daňová sazba v ČR je plošně stanovena na 4 %. Oproti tomu v Německu se sazba daně pohybuje od 3,5 % do 6,5 %. Sazba se liší dle spolkové země, ve které se nemovitosti

nachází. V příkladu č. 8 poplatník daně vlastní nemovitost v Berlíně, tudíž sazba daně činí 6 %.

Daňová povinnost německého poplatníka daně je vyšší než u českého. Paní Nováková za byt v Praze zaplatila daň ve výši 130 000 Kč. V Německu byla její daňová povinnost vypočítána na 7 106 EUR.

Poplatníkem daně v ČR je od roku 2016 nabyvatel vlastnických práv (kupující). V Německu podle zákona musí prodávající a kupující zaplatit daň společně rovným dílem. V praxi platí daň pouze jeden, záleží na dohodě mezi kupujícím a prodávajícím (vše je předem stanoveno v kupní smlouvě).

Český poplatník daně musí podat daňové přiznání nejpozději do 3 měsíců od zapsání práva k nemovitosti. Spolu s daňovým přiznáním platí poplatník zálohu na daň z nabytí nemovitosti. Finanční úřad vyměří daň, je-li daňová povinnost vyšší než u záloha je poplatník povinen doplatit rozdíl do 30 dnů od doručení platebního výměru. Rozdíl nižší než 200 Kč se nehradí. (zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí)

V Německu nejdříve notář odevzdá podepsanou kupní smlouvu správci daně, poté finanční úřad pošle výměr daně z převodu nemovitosti poplatníkovi, který je povinen zaplatit daň do měsíce od převzetí vyměřené daně. (Immoverkauf24, 2020)

4.4.4 Daň dědická a darovací

Daň dědická a darovací byla v ČR s účinností od 1. ledna 2014 zrušena. Nicméně dědici musí zaplatit notáři odměnu za vyřízení dědictví, která je vyměřena dle výše děděného majetku. V Německu platí pro přijímání darů stejná pravidla jako pro dědictví. Tyto pravidla upravuje jeden zákon o dani dědické a darovací (Erbschaftsteuer und Schenkungsteuergesetz). Spolková vláda zajišťuje výběr daně dědické a darovací. V celé zemi uplatňují stejná pravidla bez regionálních rozdílů např. sazby daně jsou v celém Německu shodné.

4.5 Porovnání spotřebních daní

Spotřební daně jsou v celé Evropské unii harmonizovány. Harmonizační proces proběhl v několika fázích, nejvíce harmonizovanou daní je daň z přidané hodnoty. U daně

z přidané hodnoty EU postupně ve směrnicích definovala předmětem daně, základ daně, místo plnění, plátce daně aj.

Každý členský stát EU si může stanovit výši sazby DPH, nicméně EU nařídila povinné minimální sazby daně:

- základní sazba: 15 %
- snížená sazba: 5 % (Široký 2018)

V Německu je základní sazba stanovena na 19 %, sníženou sazbu mají jen jednu ve výši 7 %. V České republice základní sazba daně činí 21 %. Dále Česká republika uplatňuje dvě snížené sazby – první snížená sazba 15 %, druhá snížená sazba 10 %.

Česká daňová soustava nezná některé spotřební daně, které jsou v Německu vybírány např. daň z alcopopu nebo daň z kávy. Tyto spotřební daně jsou plně v kompetenci státu.

V Německu je každá spotřební daň upravena jedním zákonem např. daň z tabáku je upravuje zákonem TabStG.

Zatímco v ČR se selektivní spotřební daně řídí zákonem č. 353/2003 Sb. a energetické daně zákonem č. 261/2007 Sb.

4.6 Daňové zatížení ČR a Německa

Tato podkapitola se zabývá komparací daňového zatížení obyvatel České republiky a Spolkové republiky Německo. Daňové zatížení lze měřit několika ukazateli např. daňovou kvótou nebo implicitní daňovou sazbou.

Základním a nejpoužívanějším makroekonomickým ukazatelem daňového zatížení je daňová kvóta, která zobrazuje podíl daní k hrubému domácímu produktu (HDP). Rozlišují se dva druhy – jednoduchou a složenou (celkovou) daňovou kvótu. Složená daňová kvóta na rozdíl od jednoduché zohledňuje výběr cel a příspěvků na sociální zabezpečení. Jednoduchá daňová kvóta zahrnuje pouze daňové výnosy v právním pojetí. (Kotlán, Machová 2013)

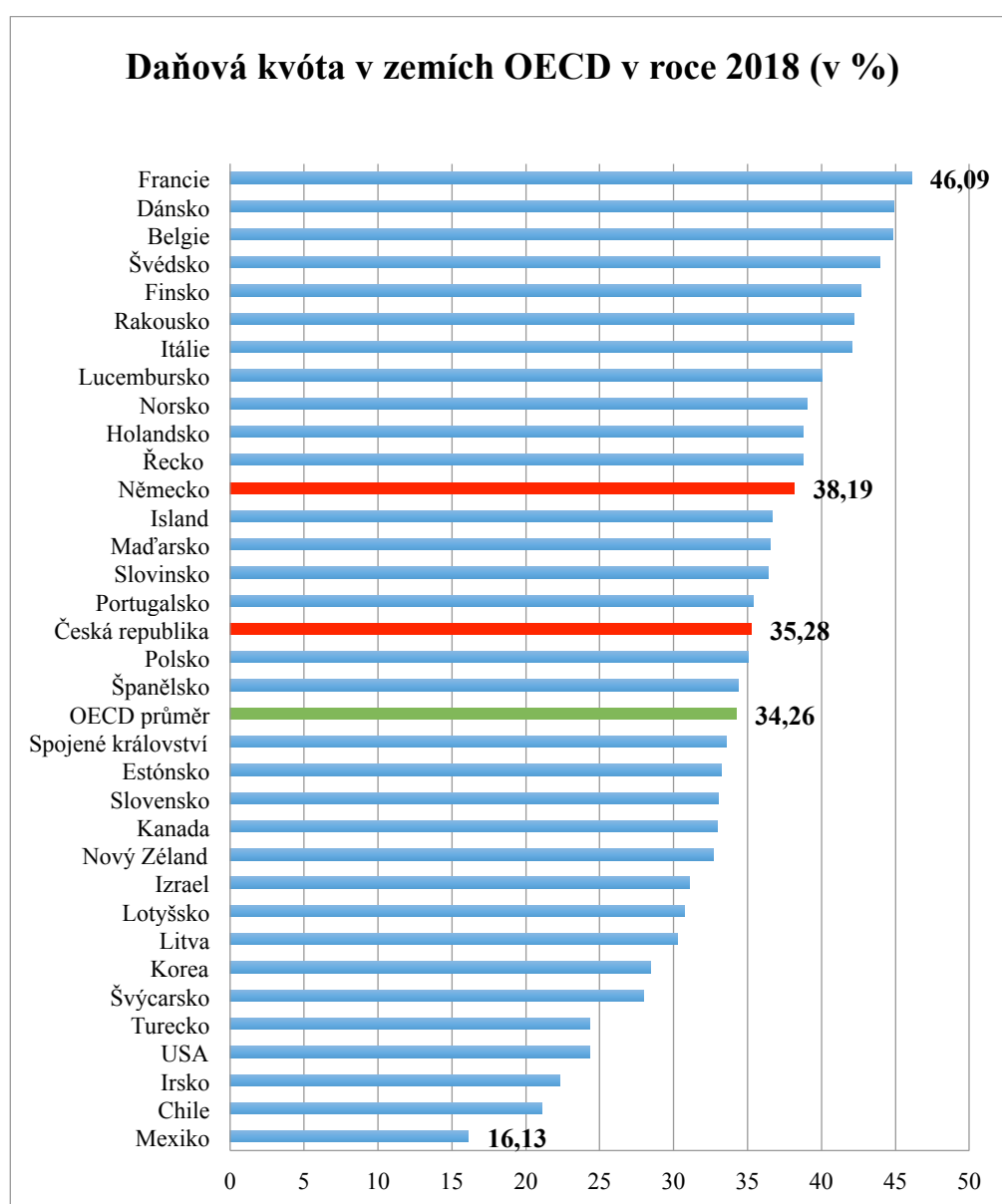
„Daňová kvóta říká, kolik z každé koruny nově vytvořené hodnoty se vybere jako daň.“
(Kubátová 2005, s.47)

Jednoduchá a složená daňová kvóta se stanovuje podle níže uvedených vzorců (oba ukazatele jsou vyjádřeny v procentech):

$$\text{Jednoduchá daňová kvóta} = \frac{\text{Daňový výnos}}{\text{HDP}}$$

$$\text{Složená daňová kvóta} = \frac{\text{Daňové výnos vč. cla a příspěvku na sociální zabezpečení}}{\text{HDP}}$$

Graf 6: Výše složené daňové kvóty v zemích OECD v roce 2018

Zdroj: OECD Tax revenue (2019), zpracováno autorkou

Graf č. 6 znázorňuje výši složené daňové kvóty v zemích OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) za rok 2018. Nejvyšší daňové zatížení bylo ve Francii (46,09 %), nejnižší v Mexiku (16,13 %). Celková daňová kvóta je podle OECD počítána jako podíl daní rozdělených dle metodiky OECD (1000 + 2000 + 3000 + 4000 + 5000 + 6000) a HDP. (Kubátová 2005)

Klasifikace daní OECD:

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

2000 Příspěvky na sociální zabezpečení

3000 Daně z mezd a pracovních sil

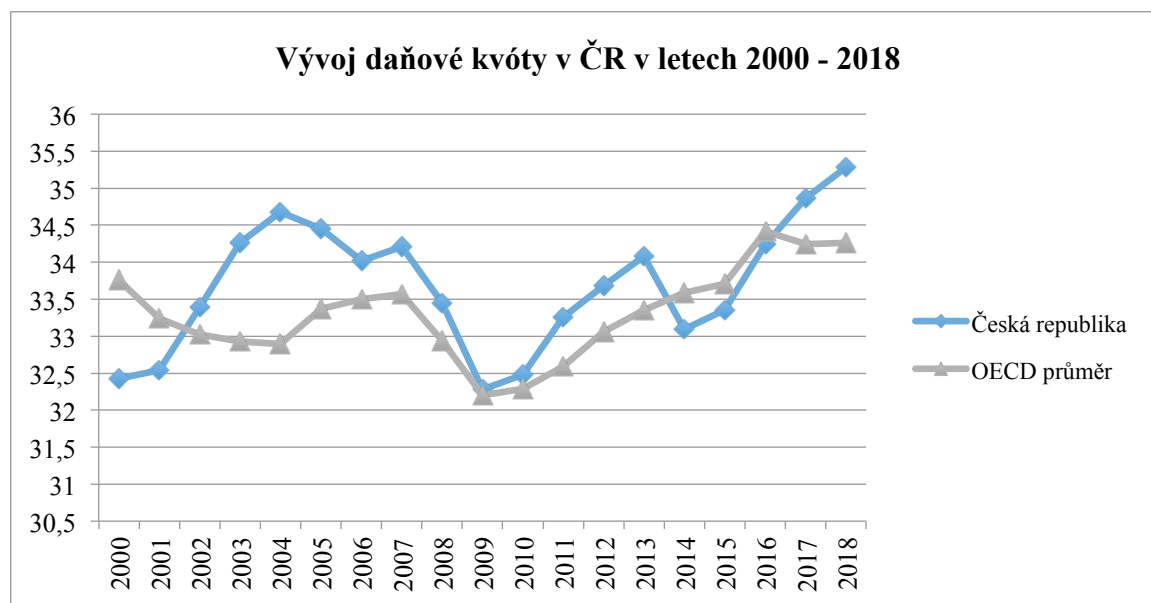
4000 Daně majetkové

5000 Daně ze zboží a služeb

6000 Ostatní daně (Kubátová 2005)

Z porovnávaných zemí má vyšší daňovou kvótu Německo (38,19 %), Česká republika dosahuje 35,28 %. Obě země jsou nad průměrem OECD (34,26 %), a tudíž je jejich daňové zatížení relativně vysoké. Česká republika se v roce 2018 umístila na 17. místě, Německo obsadilo 12. příčku z 36 zemí OECD. Údaje nejsou známy pro Japonsko a Austrálii.

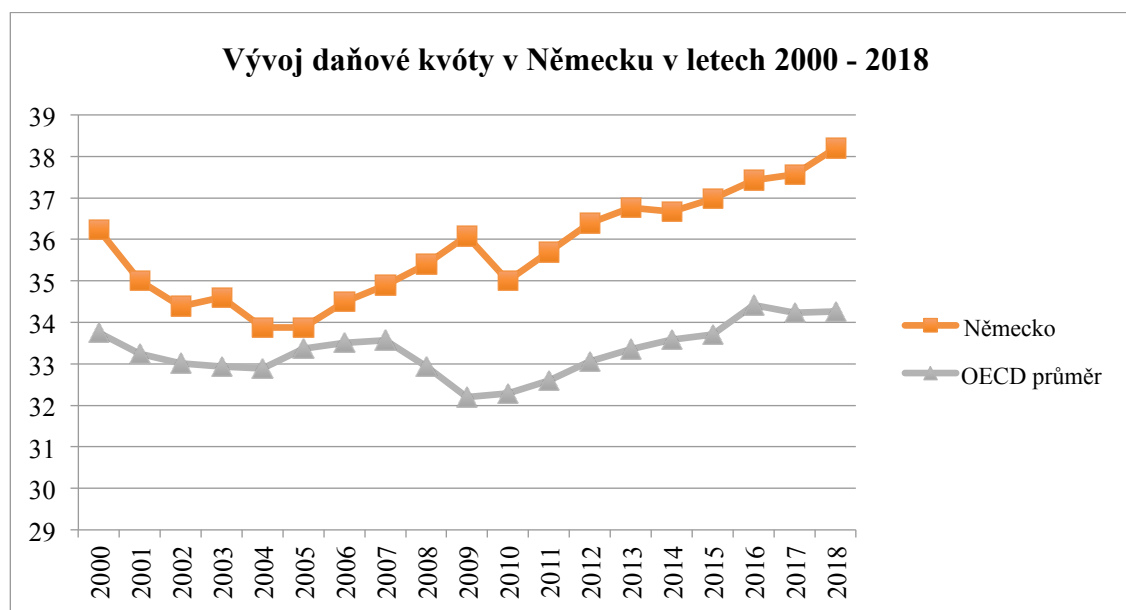
Graf 7: Vývoj daňové kvóty v ČR v letech 2000 – 2018

Zdroj: OECD Tax revenue (2019), zpracováno autorkou

Vývoj české daňové kvóty je ve sledovaném období nepravidelný. Mezi léty 2000 až 2004 vzrostlo daňové zatížení ČR na hodnotu 34,45 %. Jak je patrné z grafu v roce 2001 dochází k protnutí křivek a od této doby se ČR nachází nad průměrem daňové kvóty zemí OECD. Pod průměr se vrátí až v roce 2014 a zůstane zde až do roku 2016. Od roku 2014 dochází k trvalému růstu daňové kvóty. Daňová kvóta ČR se ocitla na minimální hodnotě v roce 2009 (32,28 %), na nejvyšší hodnotu 35,28 % se dostala o devět let později v roce 2018.

Graf 8: Vývoj daňové kvóty v Německu v letech 2000 – 2018

Zdroj: OECD Tax revenue (2019), zpracováno autorkou

Daňové zatížení Německa se po celé sledované období nachází nad průměrnou hodnotou zemí OECD. V období mezi roky 2000 – 2005 německá daňová kvóta zaznamenala pokles celkově o 2,37 %. Následovala éra růstu, která skončila v roce 2010, kdy kvóta klesla z 36,08 % na 35,01 %. V roce 2011 dochází opět k růstu, který je přerušen mírným zakolísáním v roce 2014. Od roku 2015 se daňové zatížení Německa neustále zvyšuje. V roce 2018 dosáhla nejvyšší hodnoty (38,19 %), naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2004 a 2005 – 33,87 %.

Doplňkovým ukazatelem k daňové kvótě je struktura daňových příjmů tzv. daňový mix, který znázorňuje podíl přímých a nepřímých daní na celkovém výběru daní. Tento ukazatel byl znázorněn a popsán v kapitole 4. 1.

Závěr

Cílem bakalářské práce byla komparace daňových systémů dvou vybraných zemí (České republiky a Spolkové republiky Německo) a zhodnocení daňového zatížení pomocí daňové kvóty.

Při srovnání daňových soustav bylo mimo jiné zjištěno, že Německo vybírá větší počet důchodových daní, které český daňový systém nezná. Jednou z těchto daní je církevní daň, kterou odvádí registrovaní věřící občané. Další takovou daní je živnostenská, ta zdaňuje spolu s daní z příjmů právnických osob zisk firem.

Významný rozdíl byl zjištěn i u výpočtu daně z příjmů FO. V Německu je progresivní sazba daně a k výpočtu daňové povinnosti používají vzorce závislé na výši zdanitelných příjmů.

Na celkových mzdových nákladech, které zahrnují daň z příjmů FO, solidární daň a příspěvky na SZ odvede český zaměstnanec méně než německý. Ten odvádí ze své hrubé mzdy na rozdíl od českého pojištění v nezaměstnanosti a pojištění dlouhodobé péče. Za české zaměstnance tyto odvody platí zaměstnavatel.

Další rozdíly lze najít u majetkových daní např. silniční daň má v Německu širší okruh zdanění. Podstatné rozdíly byly zjištěny i u daně z nemovitých věcí. V České republice je základem této daně rozměr pozemku či stavby, jednotky. Zatímco v Německu se daň vypočítává z hodnoty nemovitosti, která je stanovena úřadem. V Německu je stále vybírána daň dědická a darovací, která byla v ČR v roce 2014 zrušena.

Daňové zatížení obyvatel úzce souvisí s daňovou politikou státu. Jako ukazatel daňového zatížení byla v této práci zvolena daňová kvóta. Z analýz vyplývá, že Česká republika i Spolková republika Německo se nachází nad průměrem zemí OECD tzn. že jejich daňové zatížení je relativně vysoké. Daňová kvóta byla v roce 2018 v Německu vyšší než v ČR.

Seznam použitých zdrojů

TIŠTĚNÁ MONOGRAFIE

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, 2017. *Veřejné finance – Vybrané problémy*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 164 s. ISB 978-80-7552-2.

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance – teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2014. *Daňová optimalizace*. 1. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy. 248 s. ISBN 978-80-87974-17-9.

KOTLÁN, Igor, MACHOVÁ, Zuzana, 2013. *Konstrukce alternativního ukazatele daňového zatížení na základě Saatyho metody a jeho využití v růstových modelech*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ČVUT. 89 s. ISBN 978-86729-83-1.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2005. *Daňová teorie: Úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s. 112 s. ISBN 80-7357-092-0.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2010. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

NERUDOVÁ, Danuše, 2014. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

PEKOVÁ, Jitka, 2005. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s. 527 s. ISBN 80-7357-049-1.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.

ŠIROKÝ, Jan, 2003. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 272 s. ISBN 80-7179-413-9.

ŠIROKÝ, Jan, 2016. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 128 s. ISBN 978-80-7552-315-0.

ŠIROKÝ, Jan, 2018. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka, 2018. *Daňový systém ČR 2018*. 14. akt. vyd. Praha: 1. VOX a.s. 403 s. ISBN 978-80-63-2.

VONDRÁČKOVÁ, Aneta, 2016. *Perspektivy harmonizace daní z příjmů v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: Leges. 160 s. ISBN 978-80-7502-175-5.

LEGISLATIVA

Zákony ČR

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Německé zákony

Einkommensteuergesetz (EStG), BGBl. I S. 3366, 3862

Erbschaftsteuer und Schenkungsteuergesetz (ErbStG), BGBl. I S. 378

Gewerbsteuergesetz (GewStG), BGBl. I S. 4167

Grunderwerbsteuergesetz (GrEStG), BGBl. I S. 418, 1804

Grundsteuergesetz (GrStG), BGBl. I S. 965

Körperschaftsteuergesetz (KStG), BGBl. I S. 4144

Kraftfahrzeugsteuergesetz (KraftStG), BGBl. I S. 3818

Umsatzsteuergesetz (UStG), BGBl. I S. 386

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Bussgeldkatalog, 2020. *Kfz-Steuer in Deutschland – Wie hoch ist die Autosteuer.* [online]. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.bussgeldkatalog.org/kfz-steuer/#diskussion_ueber_kfz-steuer

CzechTrade, 2019. *Německo: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled.* BusinessInfo. Oficiální portál pro podnikání a export. [online]. Czech Trade [cit. 22. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/>

ČSÚ, 2019. [online]. Praha: *Český statistický úřad.* [cit. 21.11.2019]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

Eures – Triregio, 2019. *Sociální zabezpečení.* [online]. Praha: Eures – Triregio. [cit. 24. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.eures-triregio.eu/files/inhaltsgrafiken/downloads/Informationen%20fuer%20Grenzgaenger/Soziale%20Sicherheit_cs_2019.pdf

Euroskop. *Spolková republika Německo.* [online]. Praha: Euroskop. [cit. 22. 2. 2020]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/36/11021-de.pdf>

Finanční správa, 2020. *Rozpočtové určení daní* [online]. Praha: Finanční správa. [cit. 25. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

Finanztip, 2020. *Das bringt eine gemeinsame Steuererklärung für Ehepaare.* [online]. [cit. 25. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.finanztip.de/steuerrklaerung/ehegattensplitting/>

IMACC, 2019a. *Solidaritätszuschlag berechnen | Soli Ratgeber – Berechnung, Höhe.* [online]. [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.imacc.de/solidaritaetszuschlag-berechnen-soli/#wie-hoch-ist-der-solidaritaetszuschlag>

IMACC, 2019b. *Kirchensteuer berechnen und absetzen | Die 9 besten Steuertricks.* [online]. [cit. 28. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.imacc.de/kirchensteuer-berechnen-von-der-steuer-absetzen/>

IMACC, 2020. *Steuersatz berechnen: So hoch ist Ihr persönlicher Steuersatz*. [online]. [cit. 26. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.imacc.de/einkommensteuersatz-steuersatz-berechnen-deutschland/#was-ist-mein-persoenlicher-einkommenssteuersatz>

Immoverkauf24, 2020. *Grunderwerbsteuer 2020*. [online]. Hamburg: Immoverkauf24. [cit. 5. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.immoverkauf24.de/immobilienverkauf/immobilienverkauf-a-z/grunderwerbsteuer/>

Immowelt, 2018. *Die Grundsteuer und ihre Berechnung: Was Eigentümer wissen müssen* [online]. [cit. 5. 4. 2020]. Dostupné z: <https://ratgeber.immowelt.de/a/die-grundsteuer-und-ihre-berechnung-was-eigentuemmer-wissen-muessen.html>

IONOS, 2019. *Die Gewerbesteuer: Wer sie zahlen muss und wie sie berechnet wird*. [online]. [cit. 28. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ionos.de/startupguide/unternehmensfuehrung/gewerbesteuer/>

Kirchenaustritt. *Kirchensteuer*. [online]. [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.kirchenaustritt.de/steuer>

MPSV, 2019. *Sociální pojištění*. [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociální věci. [cit. 21. 1. 2020]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>

OECD, 2019. *Revenue Statistics 1965-2018*. [online]. OECD. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=REV>

OECD, 2019. *Tax revenue 2000-2018*. [online]. OECD. [cit. 21. 4. 2020]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-revenue.htm>

OECD, 2020. *Taxing Wages – Czech republic*. [online]. OECD. [cit. 29. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/czech/taxing-wages-czech-republic.pdf>

OECD, 2020. *Taxing Wages – Germany*. [online]. OECD. [cit. 29. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-wages-germany.pdf>

Spolkové ministerstvo financí, 2018. [online]. Berlin: Bundesministerium der Finanzen. [cit. 28. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Home/home.html>

VZP, 2019. *Informace pro plátce*. [online]. Praha: Všeobecná zdravotní pojišťovna. [cit. 21. 1. 2020]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace>

Zoll, 2020. Rechtsgrundlagen. online]. Generalzolldirektion [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Steuern/Verbrauchssteuern/Grundsatzliche-Regelungen/Rechtsgrundlagen/rechtsgrundlagen_node.html

Seznam tabulek

Tab. 1: Seznam zboží a služeb podléhajících jednotlivým sazbám DPH.....	29
Tab. 2: Sazby sociálního pojištění ČR.....	33
Tab. 3: Sazby daně z příjmů fyzických osob	36
Tab. 4: Vzorce pro výpočet daně z příjmů fyzických osob	36
Tab. 5: Nezdánitelná část základu daně dědické a darovací.....	40
Tab. 6: Přehled sazeb u daně z převodu nemovitosti v jednotlivých státech.....	42
Tab. 7: Rozpočtové určení daní Německa	50
Tab. 8: Řešení příkladu č. 1 – Daň z příjmů fyzických osob v ČR	51
Tab. 9: Řešení příkladu č. 2 – Daň z příjmů fyzických osob v Německu	52
Tab. 10: Postup výpočtu živnostenské daně	59

Seznam obrázků

Obr. 1: Rozdělení nástrojů daňové politiky.....	16
Obr. 2: Daňová soustava ČR.....	20
Obr. 3: Rozpočtové určení daní ČR platný od 1. 1. 2020	49

Seznam grafů

Graf 1: Daňový mix ČR v roce 2018	47
Graf 2: Daňový mix Německa v roce 2018	48
Graf 3: Složení hrubé mzdy v ČR.....	54
Graf 4: Složení hrubé mzdy v Německu.....	55
Graf 5: Struktura náboženského vyznání v Německu v roce 2017.....	57
Graf 6: Výše složené daňové kvóty v zemích OECD v roce 2018.....	65
Graf 7: Vývoj daňové kvóty v ČR v letech 2000 – 2018.....	66
Graf 8: Vývoj daňové kvóty v Německu v letech 2000 – 2018.....	67

Seznam použitých zkratk a značek

AG	Akciová společnost
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FO	Fyzická osoba
GmbH	Společnost s ručením omezeným
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Koruna česká
KGaA	Komanditní společnost
MWh	Megawatthodina
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. The Organisation for Economic Co-Operation and Development)
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
SZ	Sociální zabezpečení

Abstrakt

FRYČOVÁ, T. (2020). *Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: daň, daňový systém, Česká republika, daňové zatížení, daňová politika, Německo

Cílem této bakalářské práce je komparace daňových systémů vybraných zemí EU a následné zhodnocení daňového zatížení. V bakalářské práci jsou vysvětleny pojmy daň, daňová politika a daňová terminologie např. sazba daně, zdaňovací období. Dále jsou zde charakterizovány daňové systémy dvou zemí EU – České republiky a Německa. V závěrečné části je provedeno srovnání daňových soustav z hlediska právní úpravy, stanovení daňové povinnosti a daňového zatížení. Porovnání daňového zatížení ČR a Německa je provedeno pomocí složené daňové kvóty.

Abstract

FRYČOVÁ, T. (2020). *Tax policy in selected EU countries and its impact* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics.

Key words: tax, tax system, Czech Republic, tax burden, tax policy, Germany

The aim of bachelor thesis is compare tax system of selected EU countries and evaluate the tax burden. In bachelor thesis are explained tax, tax policy and tax terminology for example tax rate, tax period. The tax system of two EU countries – Czech Republic and Germany are also characterised on this thesis. At the end of the thesis is compared tax system with respect to legislation, tax assessment and tax burden. The tax burden on the Czech Republic and Germany is compared by compound tax quota.